

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Szerda
1931 * március 11

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

57. szám
XXXVII. évtolyam

Ára 5 lei

Az utolsó pillanatban sikerült a kölcsönt nyélbeütni Óriási öröm Bukarestben. A kölcsön részletes feltételei

Bukarest, március 9.

Mironescu miniszterelnök taktikázása, bár sok reményt már maga a kormány se fűzött hozzá, váratlanul eredményre vezetett. A francia jegybank kiengesztelődve fogadta azt az átiratot, amit a Banca Nationala a kormány megkerülésével, de Mironescu tudtával és beleegyezésével, sőt a kormányelnök tanácsára fogalmazott meg. Azt a kérdést tehát, mely mindezt ideig akadályozta a kölcsönszerződés aláírását, voltaképpen a francia és a Banca Nationala udvariás átiratával sikerült eliminálni.

A befentesek úgy tudják, hogy a francia jegybankot a Banca Nationala első, szinte brüsszli visszatartása bántotta meg.

A Banca Nationalának viszont az fájt már régebbi idő óta, hogy a francia tőkésnek ugyanarra az Auboinre akarják bízni a további pénzügyi ellenőrzést is, akinek legutóbbi jelentése mélyen megsértette a Nemzeti Bankot. Auboin ugyanis azzal vádolta meg Burileanút és vezérkarát, hogy szándékosan szabotálni igyekezik a kormány pénzügyi intézkedéseit. Lehet, hogy csak a mostani bukaresti diadalmas látvány látszik ez a dolog utólag ilyen egyszerűnek. Viszont alátámasztani látszik ezt a beállítást az a tény, hogy Mironescu maga sürgette a két jegybank közötti egyenes kapcsolat fölvevését, holott ez a kormány háttérbeszólásának a látszatával járt. És az is meggondolkoztató, hogy az a francia jegybank, amely eddig szigorúan ragaszkodott eredeti álláspontjához, most a Banca Nationala kissé meglapuló, udvariás átiratára egyszerre engedett s el fogadta a kormány megkerülésével hozzájuttatott ajánlatot. Elvégre sokkal nagyobb dolgok fordultak már meg személyi ellentéteken s a nagyközönség szemében kicsinyesnek látszó dolgokon.

Akárhogy is történt azonban, a legutolsó jelentések szerint Bukarestben biztossá látszik, hogy a kölcsön megvan s a szerződést talán még a mai nap folyamán aláírják.

A szenzációs fordulat részleteiről az alábbi tudósításunk számol be.

Szombaton este a helyzet még egészen reménytelennek látszott. Popovici legutóbbi távirata úgy szólt, hogy a francia jegybank délután két órakor ad választ a Nemzeti Bank átiratára. A miniszterelnök szinte egész délután a telefon mellett ült.

A kölcsöntárgyalások lázában ugyanis a Morgan-csoport előzenyessége folytán szinte állandó telefonkapcsolat létezett Páris és Bukarest között.

Mironescu tehát izgatottan várta az új jelentést Popovicitól. A pénzügyminiszter azonban nem jelentkezett. Erre Mironescu maga próbálta meg kapcsolást szervezni Popovicihoz. Párisi kapcsolat is, de a román követségen nem sikerült megtalálni Popovicit. Sem ő, sem Cesianu követ nem voltak ott. Mironescu azonban nem akart meghátrálni. Megkérte a párisi központot, hogy kapcsoljon Popovici szállodájához. A pénzügyminiszter itt sem volt fellelhető. Akkor a francia képviselőházzal kaptak kapcsolást.

Itt, a képviselőházban, sikerült felhaj-

szolni egy Popovicit, mint Cesianu követet. Együtt voltak s éppen Tardieu-val tárgyaltak. Mironescu beszélt mind a kétjükkel. És mindketten azt mondták, hogy a Banca Nationala átirata jó hatást váltott ki a jegybanknál, egyelőre azonban határozott válasz nincs. Mironescu elképedve fogadta a jelentést s újra utasította Popovicit, hogy jöjjön haza.

Popovici haladékokat kér

Este nyolc órakor Páris újra fölcsegett Mironescu miniszterelnököt. Popovici beszélt a vonal túlsó végén. Közölte a miniszterelnökkel, hogy biztató fordulat állott be, a jegybank igazgatósága közeledik a román állásponthoz. Arra kéri tehát a miniszterelnököt, hogy adjon még haladékokat neki a visszautazásra legalább keddig. Vasárnap ugyanis nem dolgozik a francia jegybank, tehát nem tud érdemlegesen tárgyalni, viszont az az érzése, hogy a kialakuló hangulat mindenképpen alkalmas a kölcsön megkötésére.

Mironescu megadta a kért engedélyt Po-

Tardieu is beszélt Mironescuval. Közölte vele, hogy a francia kormány, mint addig is, ezután is melegen támogatja az ügyet s reméli is, hogy az utolsó pillanatban sikerülni fog kielégítő irányba terelni a dolgokat. Lement a halba, ahol az újságírók egész csoportja leste az új híreket s így szólt:

— Hazamehetnek az urak, mert nincs semmi újság!

popovinak s letette a kagylót.

Az események ettől kezdve a Dimineata szerkesztőségbe tevődtek át. A lap éjjeli szerkesztősége ugyanis táviratot kapott párisi szerkesztőjétől, amely szerint minden akadály elsimult, a kölcsön megoan.

A táviratot fél kilenckor adták föl Párisban, tehát alig félórával a Popovici legutolsó jelentése után. Mi történthetett?

A Dimineata szerkesztősége nem tudott teljesen hitelt adni a táviratnak. A késői idő miatt nem tudott összeköttetést kapni az illetékesekkel, akik a hírt megerősít-

hették volna s így — leadta ugyan a táviratot, de a legnagyobb fenntartással.

És mégis a Dimineata táviratának lett igaza...

Vasárnap reggel elterjedt a híre, hogy az utolsó pillanatban bekövetkezett a várvavárt szerencsés fordulat. A közönségen erőt vett az izgalom. A miniszterelnökség azonban, hivatalosan, még mindig nem tudott semmit. Végre aztán, a déli órákban, Mironescu is megkapta a jelentést. Először a Banca Nationala értesítette a fordulatról. A Banca Nationala ugyanis vasárnap délelőtti táviratot kapott a francia jegybanktól. Arról értesítették, hogy megelőzőnap, táviratilag közölt átiratát, beleegyezéssel vették tudomásul.

Rövidesen Popovici is jelentkezett s közölte Mironescuval, hogy minden a legjobb úton halad, a szerződést minden valószínűség szerint a hétfői nap folyamán írják alá. Közben beszaladt a Havas távirati ügynökség jelentése is. Ez is azt jelentette, hogy a szerződést a hétfői nap folyamán írják alá.

Burileanu személyesen kereste föl Mironescu miniszterelnököt.

A hír hatása Bukarestben

A külcsönügy régóta várt sikerének kimondhatatlanul örvend egy a kormány-párt, mint a nagyközönség. A lapok ünnepelemek. Politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy a kormány helyzete most már végleg megszilárdult. Lehet szó bizonyos átszervezésről, annyi azonban bizonyos, hogy most már hosszú ideig a nemzeti parasztpárt, illetve Mironescu marad uralmon.

A parlamenti időszakot meghosszabbítják április egyig, hogy a kölcsönszerződéssel kapcsolatos formákat és a

A kölcsön feltételei

A párisi kölcsöntárgyalásokkal kapcsolatban megoldódott a „Creditul Agricol” ügye is, valamint az utépítés régen húzódó problémája. Mielőtt azonban ezeknek ügyét ismertetnénk, ime a most már véglegesnek tekinthető második nagy külföldi kölcsön feltételei:

A kölcsönkötvényeket negyven évre bocsátja ki a román állam, még pedig zárt kötvények formájában. A kölcsön összege ötven millió dollár. A kötvények átvételi árfolyama 100 dollár névérték véve alapul 86.50 dollár.

A kötvények kamatozása évi 7.50 százalékos. Komisszió fejében a román állam a kölcsönösszeg 6 százalékát fizeti.

A kölcsönt a következőképpen jegyezték:

A francia csoport 16 millió dollárt, a német csoport 11 millió dollárt, Kreugerék 5 millió dollárt, a holland-cseh-svájci csoport egyenként félmillió dollárt, a svéd utépítő-társaság pedig tízmillió dollárt.

Az angolok a román kölcsön jegyzésében nem vettek részt. Ugyasziúten az amerikaiak sem, akik mindössze arra voltak hajlandók, hogy a Morgan csoport által nyújtott 8 millió dollár kölcsönt állami kölcsönné konvertálják.

szerződés ratifikálását megejthessék.

Most már csak egy kérdés izgatja még Bukarestet: Mikor érkezik haza Popovici? A jelentések szerint Popovici visszautazása a szerződés aláírásának idejétől függ. Ha az aláírás hétfőn valóban megtörténik, úgy semmi sem tartja vissza többé Popovicit. Azaz: mégis van valaki, aki visszatartja. Mani, a pártvezér, kedden érkezik Párisba és találkozni kíván Popovicival. Ezt még meg kell várnia a pénzügyminiszternek. Szerdán aztán valóban hazaindulhat.

A kölcsönből Románia mintegy 4 millió lej kap kézhez készpénzben, a többit függő adósságok rendezésére fordítják, valamint különböző vasuti és egyéb anyagok formájában juttatják a román államnak.

A függő adósságok közül eddig mindössze az Ackermann-részvényeket rendezték, amelyek francia kézben vannak és amelyekért a román állam 40 millió lej megváltást fizet.

A kölcsönből az állam 1 milliárd 600 millió lejt fordít utépítési célokra. Az utépítés koncesszióját a svéd Svenska

Vagetebeleget stockholmi társaság kapta, amely kötelezte magát arra, hogy kizárólag belföldi anyagokat és belföldi munkásokat fog az utépítésnél felhasználni.

Amint fentebb említettük, a kölcsön perfektuálásával egyidejűleg megoldódott a Creditul Agricol (Román Jelzálog Hitelintézet) régen vajdó kérdés is. Párisban Popovici pénzügyminiszter elfogadta a Creditul Agricol alapszabályait, amelyeknek lényege az, hogy a romániai földtulajdonosok adósságait hosszabb jelzáloghitelek formájában konszolidálja. Az intézet 350 millió lej alaptőkével indul ugyan, azonban első kibocsátása 1 milliárd 200 millió lej lesz.

A Creditul Agricol alaptőkéjét a Banque de Paris et des Pays Bas, valamint amerikai, német és holland bankcsoportok jegyzik le. Az intézet vezérigazgatóját a minisztertanács nevezi ki, a külföldi érdekeltségek azonban egy teljhatalmu megbízottat delegálnak a vezérigazgató mellé. Ez a teljhatalmu megbízott ár ki is van jelölve Regard, a francia Credit Financière kormányzója személyében, aki nemrégiben Romániában járt és tanulmányozta a román pénzügyi viszonyokat.

Aláírások

Bukarest, március 9.

A Lupta értesülése szerint ma délelőtti 11 órakor Párisban megfelelő formában közölt aláírták a külföldi kölcsönt. Mironescu miniszterelnök, amint pozitív értesülést szerzett a kölcsön végleges megkötéséről, nyomban felkereste a királyt és jelentést tett. A kölcsönnel kapcsolatban a Banca Nationala és a kormány között lefolyt harc, amely tudvalevőleg az ellenőrzés kérdésében élezte ki a helyzetet, a kölcsön megkötésével sem ért véget. Mironescu miniszterelnök a legnagyobb mértékben sértőnek találja a Banca Nationala által viselt magatartást, amelyért Burileanu bankkormányzót teszi felelőssé. — Mironescunak elhatározott szándéka, hogy az ügyet a legmagasabb fórumig viszi és a király előtt fel fogja vetni a bizalmi kérdést. A király döntsön, hogy Mironescut, vagy Burileanút akarja jelenlegi pozíciójában megtartani.

Mit ér egy miniszteri ígéret?

Arad, március 9.

Az aradi posta alkalmazottai fájdalmasan tapasztalhatták, hogy mit is ér tulajdonképpen egy miniszteri ígéret.

Amikor Raducanu közlekedésiügyi miniszter a közelmúltban Aradon járt, a B. L. munkatársai előtt kijelentette, hogy az áldozati taxát az állami alkalmazottaktól csak a netto fizetés után fogják levonásba hozni.

A szó elröppen, a fájdalmas valóság azonban megmarad. Amikor az aradi posta alkalmazottjai járandóságukat felvették, megdöbbenve tapasztalták, hogy az áldozati taxát bizony-bizony a bruttó jövedelemből vonják le, tehát kiterjesztik az illetményekre is. Egy tisztviselőtől, például akinek 9400 lej tesz ki összjövedelme, nem kevesebb, mint 2666 lej vonnak le. Egy 3900 lej összfizetésre igényt tartó alkalmazottól 600 lej vonnak le. Ennek az alkalmazottnak 450 lej az alapjövedelme.

A miniszterek nagyon feledékenyek.

Harcok Palesztina határán

Jeruzsálem, március 9.

Palesztina és Transzjordánia határán tegnap véres harcok játszódtak le. A transzjordániai beduinok megtámadták az angol tisztekből és arab katonákból álló palesztinai határőrséget, amely erre sortűzzel válaszolt. Az összetűzés következtében tíz beduin, több arab katonára és egy angol tiszt megsebesült. A határvidéken a hangulat nyugtalan.

100 ezer bál szovjetgyapot Angliának

Lond. m., március 9.

Szovjetgözsök ma reggel százezer bál prima gyapotot hajóztak be Doverbe. A hatalmas mennyiségű szovjetgyapot a lanchashirei szövőgyárak vásárolták meg.

A Brassói Lapok és a Teutsch püspök -- József főherceg-ügy

A Brassói Lapok az ujságírói kötelességek terhes teljesítése közepette beszámolt a József főherceg naplójában Teutsch erdélyi szász evangélikus püspökre vonatkozólag megjelent részletekről. Lapunk sem pro, sem contra nem kívánt ebben a kérdésben állást foglalni, hanem, mivel a dolog a magyarországi és külföldi sajtót élesen foglalkoztatta, mint puszta eseményt kívánta regisztrálni. Egyéb célja nem is volt és nem is lehetett a Brassói Lapoknak, mely szíves készséggel adott helyet a Teutsch püspök álláspontját és cáfolatát közlő tudósításnak is. A Brassói Lapok ténybe nem szabad és nem lehet semmiféle a szász nép ellen irányuló tendenciát belemagyarázni, hiszen a Brassói Lapok volt az, mely állandóan napirenden tartotta a szász-magyar kapcsolatok kiépítésének nagyjelentőségű kérdését, s amelynek jelentős része van abban, hogy a kisebbségi blokk uttörő frigye Brassó megyében a szász és magyar nép között hat évvel ezelőtt megkötött és azóta is a legbensőbb egyetértésben szolgálja a két nép jogait és igazságos ügyét. A Brassói Lapok ma is azon az állásponton áll, hogy a sorsközösségben élő szász és magyar kisebbségi nép egymásra van utalva, e két népek együtt kell haladnia, mert csak erők és szervezethezük legális korlátok közötti latbavetése biztosíthatja törvényes jogaik tiszteltetését és érvényesülését. Épp ezért fel sem tételezhető, hogy a Brassói Lapok olyan lépésre szánja magát, mely a két nép feltétlenül kívánatos jóviszonyát és politikai összefogását veszélyeztetné. A Brassói Lapok, mint eddig is mindenkor, ezután is legfőbb feladatának fogja tekinteni a kisebbségek és így a szász és magyar nép benső egyetértésének ügyét szolgálni.

Megnyílt a 269. Ut szálloda!
New-York
BUKAREST, CALEA GRIVITEI 14
(A Gara Nord mellett)
Egy ágazat szobák 100-120 lejig, kétágazat szobák 140-160 lejig, beleértve az összes illeteket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás.
A tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

Alakbértörvénynek három évvel való meghosszabbítását kérik a lakók szövetsége

Határozati javaslat hat pontban

Bukarest, március 9.

A lakásbérlet szövetsége népes gyűlést tartott tegnap Bukarestben, amelyen élesen állást foglaltak a kormány halogató lakbérpolitikájával szemben. A nagygyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben 7 pontban fektetik le a lakók a jelenlegi lakbérrendszer módosítására vonatkozó javaslataikat.

1. A kormány hosszabbítsa meg további három évre a lakbértörvényt.
2. A jelenlegi lakbérakat generálisan a törvényes intézkedéssel szállítsák le 30 százalékkal.
3. Minden bérlőnek, tekintet nélkül arra, hogy milyen szerződéses viszonyban áll a házigazdával, legyen joga április 23-ától a lakbérleti viszonyt felmondani. Ez a jog azonban ne illesse meg a háztulajdonosokat.

4. A munkát nélküliek lakbérfizetés kötelezettségét függesszék fel, arra az időre, amíg munkanélkül vannak.

5. Sujsák büntetéssel azokat a háztulajdonosokat, akik hat hónapon túl is üresen tartják bérbeadandó lakásaikat.

6. A főbérlők részére tegyék lehetővé, hogy negyed és félevenként helyett, havonként fizethessék lakbérüket.

A nagygyűlés a határozatot memorandumba foglalva a kormány illetékes ténnyezőihez juttatták el.

Nyomdászsztrájk Bukarestben

A fővárosi lapok késései és redukált terjedelemben fognak megjelenni

Bukarest, március 9.

A bukaresti nyomdatulajdonosok és nyomdászok között hetek óta folytak a tárgyalások az új munkabérek megállapítása érdekében. A nyomdatulajdonosok hivatkoztak arra, hogy a legutóbb történt bérmegállapítások óta a közszükségleti cikkek árai csökkentek és ezért a fizetéseket is redukálni akarják tíz százalékkal.

A tárgyalások nem vezettek eredményre és ma reggel a legtöbb nyomdából kivonultak a szedők.

A bukaresti lapok a sztrájk következtében csak erősen redukált terjedelemben és késéssel fognak megjelenni. Az „Epoca”, amely a déli órákban jelenik meg, ma már csak két oldalt adott.

A sztrájk kimenetelét bizonytalanná teszi a munkásokra nézve az, hogy a régi nyomdászok nincsenek alaposan megszervezve és már is igen sok sztrájk-törő akadt.

Március 15-én kötik meg a francia-német football-békét

Eddig negyedmillió frank értékű jegy kelt el — A német nézők autóbuszokon és külön vonatokon utaznak a mérkőzésre — Egy magyar játékos is szerepel a francia csapatban

Páris, március 9.

Amíg minden sportágban már nemzetközi találkozásokon pecsételték meg a francia-német sportbékét, a legnépszerűbb sport: a football, évről-évre halasztotta ezt a döntő kibékülési találkozást. Hosszas tárgyalások eredményeképp, végre március 15-én lesz az 1924-es Olimpiai színhelyén, a Colombes-i stadionban a francia-német válogatottak rég várt találkozója.

A mérkőzés nagy jelentőségére jellemző, hogy

eddig már 250 ezer frank értékű jegy kelt el elővételben,

de a jegyvétel napról-napra fokozódik. Másrészt a különvonatokkal és autóbuszokkal érkező németek, eddig 10.000 helyet foglaltak le.

Bennünket, magyarokat azért is érdekel ez a meccs, mert ezuttal először történik, hogy

a válogatott csapat egyik legfontosabb posztját magyar játékos tölti be.

Mintahogy a magyar footballjátékosok

kat általában, (példa rá Lotka, aki legjobb csatárja a Racingnak, vagy Boros, aki a „Club Français”-ban játszik), Kancsárt is, aki Budapesten másodrangú szerepet töltött be, szívesen fogadták a „Saint-Raphaël” csapatjában. Már az elmúlt évben is szó esett róla, hogy a francia válogatottat elküldik Montevideóba. Azonban arra való tekintettel, hogy Kancsár, aki ugye” naturalizáltatta magát, — még túl friss francia állampolgár, — kihagyták a végleges kombinációból.

Kancsák most 26 éves, jelenleg a francia hadseregben a 363-as tüzéreknel szolgál. Ebben a évadban a „Francia Hadsereg” csapatának legkiválóbb játékosának bizonyult. Ezzel, — úgy látszik, — most teljes „francia” létjogosultságot szerzett. A válogatott csapat összeállításánál ő reá bízták a középcsatár fontos feladatát.

Francia sportkörök, valamint a sportsajtó egyaránt kedvezően kommentálják ezt a választást. Sok reményt fűznek a francia naturalizálása dacára is, magyar-nak jelzett Kancsár játékához.

M. I.

Cyrril orosz nagyherceg budapesti „megbizottját”, a mániákus rendőri besugót, elérte a végzet

Fechner Tivadar különös szerepe a magyarországi orosz emigráció és a politikai rendőrség között

Budapest, március 9.

A budapesti rendőrségnek évek óta volt egy előkelőnek látszó, de meglehetősen kellemetlen ismerőse, aki valami beteges mániából állandóan rendőrségi besugó szerepet töltött be s mindenképpen meg akarta védeni Magyarországot az állítólagos kommunista összeesküvők veszedelmes aknamunkájától.

Fechner Tivadar a neve az illetőnek, aki

évekkel ezelőtt mint Cyrril orosz nagyherceg állítólagos megbizottja érkezett Budapestre, érintkezésbe lépett a menekült fehér oroszokkal, ezek révén bejutott a magyar arisztokráta körökbe és általában mindenütt nagyon jól érezte magát, annak ellenére, hogy a multja a titkok homályába veszett. Amikor aztán már elegendő barátja, pártfogóra és összeköttetésre tett szert, érintkezésbe lé-

pett a magyar rendőrséggel is. Szinte hónapokig szállított egy-egy feljelentést valamelyik Magyarországon élő orosz emigráns ellen. Följelentései szerint

a kipécézett emigránsok tulajdonképpen bolsevista összeesküvők s csak azért játszik ki magukat emigránsoknak, hogy eltereljék magukról a gyanút.

A rendőrség természetesen kötelességszerűen eljár minden följelentés ügyében. Az eredmény azonban minden esetben — eredménytelenség volt. A detektívek figyeltek, szimatoltak, leveleket fogtak el és ravasz csapdákat állítottak fel, de a följelentésben foglalt gyanút nem tudták alátámasztani. Számtalanszor ismétlődött meg ez, élénk bosszúságára a politikai ügyekben nyomozó rendőrségi osztálynak, amelynek végül is be kellett látnia, hogy Fechner Tivadar, a konok besugó, orránál fogva vezeti a rendőrsé-

get, ok nélkül dolgoztatja, sőt néha igen kellemetlen helyzetekbe kergeti.

A legutolsó följelentés kivizsgálásánál aztán a rendőrséget is elhagyta a türelme. Gyanakodni kezdett hogy

Fechner csak azért jelentget fel folytonosan, mert ő maga a kommunista s így akarja elterelni magáról a gyanút.

Le is tartóztatták, bizonyítékokat azonban nem sikerült szerezni ellene. Ezuttal azonban mégis kihúzta a lutrit Cyrill nagyherceg állítólagos megbizottja, aki egyéb dolga hiányában besugással szórakozott. A rendőrség hivatalos hatóságok többrendbeli félrevezetése miatt kiutasította az ország területéről. A kiutasítás-hoz a külügyminisztérium is hozzájárult, mert Fechner különös szórakozása a diplomáciai karnak is számos kellemetlenséget okozott.

A vizsgálóbíró megszüntette az eljárást Stefanescu brassói adófőellenőr ellen

Brassó, március 9.

Nemrégiben mi is megemlékeztünk azokról a vádakról, amelyeket Francu kereskedő az itteni ügyészséghez intézett feljelentésében Stefan Stefanescu pénzügyi főellenőr ellen emelt. Ebben az ügyben most hozott végzést P. Voinea, törvényszék II. szekciójának vizsgálóbírája s ezzel, tekintettel arra, hogy a vádak nem nyertek beigazolást, sőt alaptalanoknak bizonyultak, megszüntette az eljárást Stefan Stefanescu pénzügyi főellenőr ellen.

A végzés rámutat arra, hogy a feljelentő és tanuinak a vallomásai között olyan ellenmondások vannak, amelyek a megvesztegetés vádját teljesen elerőtlennítik. Ettől eltekintve a tanuk valamilyen érdekeltek és elfoglalt Stefanescuval szemben, minthogy ő vezette le ellenük azokat a vizsgálatokat, amelyek folytán őket a pénzügyigazgatóságnál betöltött állásaikból elbocsátották. Különben is Francu és Teposu kereskedők italmérséi engedély iránti kérvénye aktáiban nyoma sincsen Stefanescu pártfogó közbelépésének, ellenkezőleg, tanuk bizonyították, miszerint Francu felesége azíránt járt el a pénzügyigazgatóságon, hogy ne Stefanescut küldjék ki hozzájuk helyszíni szemlére. Ha Francu valóban megvesztegette volna a főellenőrt, nem állott volna érdekében ez az intervenció. Ami azt a vádat illeti, hogy Stefanescu Deutsch Zsigmond mintegy 100 ezer lejnyi adóját az adófőkönyvben 1000 lejre javította ki, megállapítást nyert, hogy ezt sem Stefanescu követte el, hanem egy alantas tisztviselő, aki nem volt tisztában azzal, hogy ilyen módon még nem lehet valakinek az adóját leszállítani.

A vizsgálóbíró végzése ezek után a főügyész konklúzióival egyetértően megállapítja, hogy Stefanescu pénzügyi főellenőr terhére semminemű büntető-dő cselekményt nem lehetett felfedezni.

LÁBAT ilyet?

Hideg időben fagyások keletkeznek és a láb érzékeny és fájdalmasá válik. Mindamelllett nem kell kinlódni, még egy napig sem. Semmi más nem szükséges, mint pár gramm Saltrates-Rodellet vízbe hintenie, mindaddig míg a felszabadult oxigéntől zsíros tej látszatát nyeri. Ezen erősítő és fertőtlenítő lábfürdő azonnali hatást eredményez. Az égető fájdalom pillanat alatt elhal, a láb duzzadtsága és gyulladása mintegy varázsütésre elmúlnak. A gyógyhatású és erősen oxigéntartalmú víz megpuhítja a keményedéseket és tyukszemeket, olyannyira, hogy gyökereztül, fájdalom és lába megszabadulnak veszélyeztetése nélkül lehánthatja őket.

A Saltrates-Rodelt tökéletesen helyreállítja lábát, azonnal vaphosszat járkaálhat, áttáncollhatja az éjjelt nagy akár az egész délutánt a versenyeken töltheti, kényelmesen és fáradság nélkül.

Megszokott gyógyszerésze árusítja és ajánlja a Saltrates-Rodellet.

Megkezdődött a retorzió a szétvert kolozsvári munkásgyűlés miatt

Kolozsvár, március 9.

A kolozsvári vasuti műhelyek munkásai körében ismét nagy az izgalom és az elkeseredés. És ami a helyzetet komolyabbá teszi, ennek az izgalomnak nincsenek nyilvánvaló megvilágításai. Senki sem panaszkodik, senki sem tiltakozik, hanem tájékozódó némasággal veszi tudomásul mindent, ami vele, vagy körülötte történik. A kétségbeesés hallgatása ez, amely Jonescu tábornok látogatása és a március 2-iki gyűlés szétverése óta lett urrá a minden remény nélkül maradt lelkeken.

A helyett, hogy valaki ezt a veszélyes hangulatot idejében igyekezne levezetni, állandóan szitják a hamu alatt lapangó tüzet.

A múlt héten Jonescu tábornok távirati rendelkezésére azonnali hatállyal elbocsátottak kilenc munkást. Az intézkedés indoklása szerint Timofi György, Mezei Viktor, román Dávid, Szöcs Béla, Kelemen István, Kelemen János, Biró Mihály, Reck Rudolf és Zimán József abban találtak bűnösnek, hogy részt vettek a március huszonegyedik gyűlésén, lázítottak és rossz magaviseletet tanusítottak.

Az elbocsátottak túlnyomóan kisebbségi emberek. Alighanem itt kell keresni a magyarázatot arra a kérdésre, hogy honnan szedte össze a vasuti vezérigazgató éppen ezt a kilenc nevet? Azt, hogy Timofi Györgyöt elbocsátják, előrelátható volt, mert ezt maga Jonescu tábornok megmondotta neki, amikor Kolozsváron járt. Az emlékeztetés tüntetésekor csak Biró Mihályt és Reck Rudolfot állították elő a rendőrségen, akik pedig nem követték el semmit, mert a Bartha Miklós-utca 4. számú ház kapuja alá menekültek a karhatalom brutális közbelépése előtt, ahol többedmagukkal összefogtak őket.

Mezei Viktor ott sem volt a gyűlésen, mert akkoriban két hete már ágyban fekvő beteg volt.

A többiek ott voltak a gyűlésen, de semmivel sem követték el nagyobb bűnt, mint más jelenvolt munkások.

Még egy furcsa szépséghibája van ennek az ügynek. Az azonnali hatállyal elbocsátott munkásokat nem fizették ki. — Állítólag március 15-én fogják megkapni a februári fizetésüket. És addig miből élhetnek meg. Az 6 dolguk. A bukaresti vasuti munkások csütörtökön gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy személyenként minden hónapban 20 lejtel hozzájárulnak az elbocsátottak segélyezéséhez és hasonló elhatározásra hívták a többi vasuti munkásszervezeteket. Egyanekkor

a bukaresti vasutas szervezet vette kezébe a kolozsváriak ügyét és a héten kihallgatásra megy Jonescu vezérigazgatóhoz.

A vasuti munkások ugyanis még Stan Vidrighin vezérigazgatósága alatt tárgyalásokat kezdtek a CFR-rel, mindazoknak a régi sérelmeknek az orvoslásáról, amelyek egy 1929 áprilisában beadott memorandumban foglaltak össze. Közel két évtizedeig még csak választ sem kaptak erre a memorandumra, majd Vidrighin megkezdte a tárgyalásokat, de lemondása miatt ezek a tárgyalások is megszakadtak. A munkások e hét valamelyik napjára várják Jonescu tábornok meghívását és ebből az alkalomból a többi sérelmet mellett szóvá fogják tenni a kolozsvári elbocsátásokat is. Ha Jonescu tábornok ezúttal is úgy fogja a munkásokat, ahogyan Kolozsváron tette, a bukaresti vasutas szövetség azonnal megakadályozza a tárgyalásokat és közvetlenül a közlekedéstudomány minisztériumhoz fordul.

fordul.

Természetes, hogy

a kilenc vasuti munkás nem vette tudomásul az azonnali elbocsátást és a mennyiben a Jonescu tábornokkal való tárgyalások nem járnának eredménnyel, bírói úton fogják jogukat megvédeni.

Mezei Viktor, Timofi György és román Dávid ügye mindenképpen rendben van, mert ezek már 9—12 éves szolgálatot rendelkeznek, ezzel szemben a másik hat ember csak 1—5 éve van a vasutnál és így könnyen megtörténhet, hogy a takarékosági törvény alapján kifizetik három hónapi járandóságukat és nem veszik őket vissza többé. — Ez a veszély

Felmondás nélkül elbocsátottak kilenc vasuti munkást — Már írják össze azokat, akiket azután fognak leépíteni

azonban másokat is fenyeget.

Nagy izgalommal tárgyalják a vasuti munkások körében azt a hírt, hogy megint összeírják azokat a vasuti munkásokat, akiknek nincs meg az ötévi szolgálatuk, mert ezek közül újabb elbocsátások lesznek.

Jonescu tábornok, amikor Kolozsváron járt, ki is jelentette az újságíróknak, hogy

még ezer vasutast kell az előirányzat szerint elbocsátani,

ami egy fog megtörténni, hogy márciusban elbocsátanak ötszázat és májusban ugyanannyit. Ezzel szemben a munkások azt állítják, hogy Jonescu tábornok a műhelyek meglátogatásakor biztosította őket arról, hogy szó volt ugyan még ezer vasutas elbocsátásáról, de éppen 6 volt az, aki ezt a rendelkezést visszatartotta. Ugy látszik, most mégis sor kerül az alkalmazására és

ha hinni lehet a forgalomba került verzióknak, a készülő kimutatásból kihagyják a román nemzetiségű munkásokat és csak a kisebbségeket terjesztik fel leépítésre.

Teianu szerkesztő ur figyelmébe:

Tudja-e, hogy a lapjára adóhivatali tisztviselők akvirálják az előfizetőket

Nagyszalonta, március 9.

Nagyszalonta csak nem akar kifogni a kellemetlen szennzációból. Mindig történnik valami, ami miatt végigszalad az emberek hátán a hideg s napokig borzadónak utána. Ez azonban még a jobbik eset. Akadnak ugyanis olyan szennzációk, amikor nem a hideg, hanem az elkeseredés és a tehetetlen düh forrósága szalad végig az érdekeltek hátgerincén.

Ilyen az alábbi szennzáció is. Teianu államtitkár urat Biharban megválasztották képviselőnek. Erről a választásról annak idején bővebben beszámoltunk.

Teianu azonban nemcsak államtitkár és nemcsak újdonsült képviselő, hanem, — amint most kiderül, — lapszerkesztő és laptulajdonos is.

Van neki egy Cronica Financiara című lapja, amelynek évi előfizetési ára 1200 lej.

Azért írjk meg ezt ilyen pontosan, mert mindeztideig nem igen tudhatta a közönség, hogy Teianu lapszerkesztő és laptulajdonos is. Biharban is csak most tudták meg. Megtudták pedig onnan, hogy Nagyszalontára rendelet érkezett (lehet, hogy nem is rendelet volt, csak bizalmas utasítás!) E rendelet, (vagy bizalmas utasítás!) értelmében

felhívták az összes nagyszalontai italmérőket az állami adóhivatalhoz s kövölték ott velük, hogy Teianu államtitkár ur lapjára a Cronica Financiara pedig tanácsos lesz előfizetni.

Lehet, ismételjük újra, hogy nem is rendelet volt ez, hanem csak bizalmas utasítás. De rendeletnek fogta fel az adóhivatal és rendeletnek kellett tekintenie annak a szerencsétlen „előfizetőnek” is, aki talán egyetlen szót sem ért Teianu ur lapjából, de éppen azért, mert nem ért, kétszeresen szükségesnek érezte nem ellenkezni a felszólítással, hanem — bármilyen nehezére is esett — kifizetni azt az 1200 lejt.

Mit is tehettek volna azok az italmérők, akik fölött Teianu ur mint valami fenyegető nagyhatalom lebeg? Még a Korona-vendéglő tulajdonosa sem mert ellenkezni. Kifizette az 1200 lejt. Igaz, hogy egyetlenegy lapszámot sem kapott még érte. Bessenyeihez, az árpádi szövetkezet vezetőjéhez, telefonizenetet küldött a szalontai adóhivatal. Az izenet rövid volt és titokzatos: jöjjön azonnal be és hozzon magával 1200 lejt. A szövetkezeti vezető régi magyar ember, akinek a rend és a törvény mindenek fölött áll. Ha törvény, úgy annak eleget kell tenni, — gondolta, — s bevitte az 1200 lejt. Kapott érte egy nyugtát s azt a felvilágosítást, hogy a pénzért járó fog neki Teianu államtitkár lapja.

— De én nem tudom elolvasni, — mondotta Bessenyei, — mert nem tudok románul.

— Nem tesz az semmit, — vigasztalták meg, — legalább lesz mibe paprikát csomagolnia.

Akadnak olyanok is, akik tiltakoztak. Ezeknek a kezébe nyomták az 1200 lejes nyugtát. Tiltakozni, azt szabad, de merjék csak ki nem fizetni azt a csekélyke összeget! Hát merték?

Nagyszalontán sem kisebb a nyomorúság mint máshol, az ország bármelyik részében. Viszont nagyobb, sokkal nagyobb, mint például a Regátban. Nagyobb azért, mert garmadával sóznak itt az emberek nyakára olyan terheket, amiket a regátiai bizonyára nem ismernek. A városi tanács is újabb taxákat, segélybélyegeket

Még ezen a héten letartóztatnak két bukaresti főhivatalnokot a fekete szesz miatt

Kun Andor elcsapja eddigi védőit

Kolozsvár, március 9.

A közvélemény türelme kifogyóban van, mert idestova már közel négy hete várja azokat a szennzációs letartóztatásokat, amelyek Kun Andor elfogatásával lettek esedékessé. Mert azzal mindenki tisztában volt, hogy nem Kun Andor a főszereplője ennek a nagyarányu büntügynek, hanem azok, akik mögötte állottak és lehetővé tették, hogy a fekete szesz elárasssa az egész országot. Minden eltusolási kísérlet ellenére, — ezt határozottan állítjuk, — ezúttal

a vizsgálat nem fog elaludni, hanem végigbonyolítja az egész panamát és a bíróság kezére juttatja az összes bűnszöveget Kun Andortól kezdve a magas pártfogókön keresztül a fekete szeszsekig.

De a vizsgálatot mesterségesen megnehezítik, lassítják. A végrehajtott hatalom apparátusa nagyon is bizonytalanul és hiányosan működik, ahelyett, hogy minden energiájával a vizsgálat rendelkezésére állana.

A háló mindamellett kezd összeszorulni. A vizsgálat jelenlegi stádiuma szerint két előkelő bukaresti főhivatalnok ellen konkrét bizonyítékok állnak rendelkezésre, amelyek alapján még ezen a héten letartóztatják őket.

A letartóztatás már a múlt hét végén volt esedékes és a kolozsvári vizsgálóbíró ki is adta a két gyanúsított ellen

illetőleg azokra, akik CFR szakiskolát végeztek, nem alkalmazzák a takarékosági rendszabályokat. Ez pedig, ha csakugyan így van, egyenlő értelmű azzal, hogy csak kisebbségi embereket fognak elbocsátani, mert a CFR szakiskolát végzett munkások kivétel nélkül románok.

erőszakol a polgárokat. A póstára sem mehetsz be anélkül, hogy valamilyen célra egy-két segélybélyeget ne volnál kénytelen megvásárolni. És van Teianu ur lapja is, amelyből bizonyára csak azért nem lesz országos elterjedtségű sajtóorgánium, mert az államtitkár ur nem meri megtenni ugyanazt a Regátban is, amit megtesz Biharban.

A Regátban ugyanis ismerik azt a miniszteri rendeletet, amely kategórikusan kimondja, hogy a közhivatalokat nem lehet előfizetési akciókra felhasználni.

Biharban is elismerik, csak nem merik számontartani. Mert Teianu ur nagyhatalom, most még nagyobb, mióta Bihar képviselőnek választotta. Sokba került a választás, hiszen még Bukarestben is akadt olyan állítólagos magyar, aki nem szerelemből utazott Nagyváradra korteskedni az államtitkár ur érdekében. Valahonnan csak ki kell fogni ezt a pénzt.

az elővezetési parancsot, amelyet azonban a bukaresti rendőrség nem tudott foganatosítani, miután az illetők hatósági orvosi bizonyítványt produkáltak, amely szerint egészségi állapotuk nem engedi meg az elszállításukat.

Kedden a vizsgálóbíró újabb elővezetési parancsot ad ki ellenük és ha ennek sem lesz foganatja, egyszerűen letartóztatási végzést bocsát ki a súlyosan kompromittált főhivatalnokok ellen, akiknek a valóságától újabb fontos adatokat remél kapni és ezek ezután elvezetik majd a többi bűnöshöz. Hasonlóképpen még nem történt meg sok fontos tanu kihallgatása, más tanuk pedig, akiket dr. Dunca maga elé idézett,

nem mertek vallomást tenni, mert félnek az érdekeltek bosszujától.

Hát ilyen „kis” esetté zsongorodott össze a Kun Andor-ügy — amint azt a letartóztatott szeszinspektor védőügyvédje egyes kolozsvári lapokban beállítani igyekezett. Egyébként ez a védő, dr. Mircea Georgescu volt hadbíróügyész, már nem is védője Kun Andornak, aki ezt a megbízatást megvonta úgy tőle, mint másik védőjétől, dr. Saragatól, és most dr. Klein Miksa személyében már új védőügyvédre bízta szabadlábrahelyezésének az ügyét. Az új védő reméli, hogy 500 ezer lej kaució mellett még a héten sikerülni is fog a szabadlábrahelyezés, miután a Kun Andor viselt dolgaira vonatkozó vizsgálat befejezést nyert.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSO

Hétfőn és kedden fut utoljára Lehar Ferenc „Cigányszeretem” című világhírd operettje után készült színes filmattrakció a

„SASOK ÉNEKE”

A főszerepben: LAWRENCE TIBBET a világ legszebbhangú baritonistája.

„A HALÁLASZTAG”

Jobb és jobb, mint az „ORGONAVIRÁGZÁS”

Telef. 518. MODERN MOZGÓ BRASSÓ

MA, hétfőn, még látható a gyönyörű énekes német filmsláger

Burschenlied aus Heidelberg

(Szeretlek... Szeretsz... Szeret...)

Főszerepben: WILLY FORST BETTY BYRD H. BRAUSEWETTER

— WESTERN ELECTRIC beszélőgép —

Következő világlágerünk:

SZOMAHÁZY regénye ÁBRAHÁM P. zenéje

Mesék az irogépről

Német éneklő, táncos filmsláger!

Hétszáz millió lej hiányzik a központi nyugdíjpénztár kasszájából

Miért nem tudja fizetni a nyugdíjpénztár a nyugdíj-alamizsnákat?

Mire költötte el a a kormány a nyugdíjasok 700 millióját?

Bukarest, március 9.

A csernovici nyugdíjasok, miután már heteken keresztül hiába álltak sorba a pénzügyigazgatóság pénztára előtt, hogy a néhány lejnyi nyugdíjukat megkaphassák, szinte forradalmi jeleneteket produkáltak a pénzügyigazgatóság előtt és, ha a kibonulól csendőrség széjjel nem osztalja a nyugdíjukat követelő tisztviselőket, úgy bizonyára meglinceslik a pénzügyigazgatóság személyzetét.

De nemcsak Csernovicban, hanem az ország többi részében is hasonló a helyzet. Özönével érkeznek a panaszok a nyugdíjasok részéről, hogy hetekig, sőt hónapokig kell várniuk, míg végre kezükbe kaphatják nyugdíjalamizsnájukat. — Pénz helyett mindennap ugyanazt a választ kapják ezek a szerencsétlen emberek, akik egy hosszú élet munkája után nyugdíjukat kérik: *Üres a pénztár... nincs pénz, nem tudják fizetni a nyugdíjakat.*

Vaitoianu generális megdöbbenő leleplezései

Idáig mindenki meg volt győződve arról, hogy tisztán adminisztrációs hiba következtében akadt el valahol a pénzszállítmány, a bukaresti nyugdíjközpont és a vidéki pénzügyigazgatóságok között. Senki sem mertte feltételezni azt, hogy a nyugdíj nemfizetéseknek az egyetlen oka az, hogy

Vaitoianu

a nyugdíjpénztárnak egyszerűen — *nincs pénze a nyugdíjak kifizetésére.*

Az állami költségvetésben minden év elején gondoskodás történik arról, hogy a nyugdíjpénztár megkapja a nyugdíj kifizetésére szükséges milliókat. És, ha a nyugdíjpénztár ennek dacára sem tud fizetni, akkor joggal tehető fel a kérdés, hogy mi történt a pénzzel?

Vaitoianu generális a szenátus legutóbbi ülésén egy interpelláció keretében egyenes megdöbbenő leleplezést olvasott fel arról, hogy

a nyugdíjpénztár kasszájában közel hétszáz millió lejes hiány mutatkozik.

E pillanatban még nem lehet tudni azt, hogy egy grandiózus panamáról rántotta-e le a leplet Vaitoianu generális, — és ez volna a legmegdöbbenőbb, a legégbekiáltóbb panama, amely az utóbbi esztendőben ebben az országban történt, — mert, hisz éhez és nyomorgó nyugdíjasok alamizsnának is kevés nyugdíjáról van szó, vagy pedig csupán a hiányzó hétszáz millió „elkezeléséről” van csupán szó, arról, hogy

a kormány ezt a nyugdíjasok céljait szolgáló hétszáz millió lejt egyszerűen más célokra fordította.

Ma még erre a kérdésre nem lehet választ adni, mindez ki fog derülni akkor, ha a kormány hajlandó lesz Vaitoianu interpellációjára válaszolni.

De lássuk közelebbről a generális interpellációját:

Vaitoianu generális, aki a liberális pártból már hónapokkal ezelőtt a Brătianu Gheorghe csoportjához csatlakozott, a nyugdíjpénztár hivatalos kimutatásából arra a megdöbbenő felfedezésre jutott, hogy a nyugdíjintézet pénztárában közel hétszáz millió lejes hiány mutatkozik.

Elkezelt százmilliók

Ugyanis a nyugdíjpénztárnak 1930-ban két milliárd és 246 millió nyugdíjat kellett volna kifizetnie, ezzel szemben csupán egy milliárd 964 millió lejt fizetett ki, tehát a ki nem fizetett nyugdíjak összege 381 millió lejt tesz ki. Ugyancsak 1930-ban 607 millió lejt helyett csupán 523 millió lejt fizetett ki a nyugdíjpénztár a katonai nyugdíjasok számára és így 84 millió lejjel még ma is adós maradt a katonai nyugdíjasoknak.

De egyenesen felháborító az a tény, hogy a nyomorgó hadiözvegyek és hadiárva nyugdíjából milyen fantasztikus összeg maradt kifizetetlenül. Egy milliárd 545 millió lejt helyett csupán egy milliárd 328 millió lejt fizetett a nyugdíjpénztár a háborús nyugdíjasoknak és így több, mint 217 millió lejt az az összeg, melyért a háború ezernyi áldozata

még máig is hiába járja a pénzügyigazgatóságok előszobáit.

Most csak az a kérdés, hogy mi történt ezekkel a ki nem fizetett százmilliókkal?

A nyugdíjtörvény szerint minden állami tisztviselő fizetéséből visszatartanak tíz percentet, melynek a nyugdíjpénztár kasszájába be kell folynia

Vaitoianu generális megállapítása szerint a visszatartott tíz percentes nyugdíjalapból a különböző minisztériumok és állami autonóm intézmények 287 millió lejt nem fizettek be a központi nyugdíjpénztárnak.

A megyei és városi tisztviselők fizetéséből ugyancsak visszatartanak tíz percentet, azzal, hogy ezen összegnek szintén a központi nyugdíjpénztárba kell befolynia. A generális ugyancsak megdöbbenve konstatálta, hogy

ebből az alaptól 174 millió lejt hiányzik.

A C. F. R. által befizetendő nyugdíjalapból közel egy millió lejt a hiány. De ezenkívül még egy 287 millió lejes tételt is felfedezett Vaitoianu generális. A különböző állami intézmények költségvetésében a nyugdíjpénztár céljaira különböző összegek szerepelnek, melyek együttesen 224 millió lejt tesznek ki. A kormány ezt az összeget sem fizette be a nyugdíjpénztárhoz.

Hol vannak a százmilliók?

Vaitoianu generális az interpellációjában

Borharobbanás és szerszámok a kenyér belsejében

Nagyszabású összeküvéssel akarták kiszabadítani a galaci hadbírószág foglyait

Siró asszony az országuton és a különös tartalmu kenyerek

Bukarest, március 9.

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a galaci hadbírószág irodájában bombamerénylet történt azzal a céllal, hogy a hadbírószág cellájában raboskodó orosz terroristákat kiszóktathassék a fegyházból. A meginduló nyomozás során kiderült, hogy

egy messzeágazó összeesküvésről van szó.

Részletesen kidolgozott tervek szerint akarták kiszabadítani az orosz terroristákat a hadbírószág börtönéből és a nyomozás folyamán detektívregénybe illő részletek kerültek napfényre.

EGY ASSZONY SIR AZ ORSZÁGUTON.

Néhány nappal ezelőtt a Galacz felé vezető országuton, ott, ahol a hadbírószág foglyai számára társzekerekben viszik az élelmet, egy asszony megállította az egyik szekeret. Egy Bereзовszki nevű, fiatal katonát ült a kocsin. Az ismeretlen nő könyvekkel a szemében könyörgött a katonának.

— Itt van ez a két kenyér. Add oda a férjemnek, aki be van zárva a börtönbe... nézd, adok még neked 50 lejt, nagyon kérlek ne nyulj e kenyerekhez. Ezt odahaza sütöttem, hogy szegény férjem hadd egyen egyszer a börtönkoszt helyett valami hazait.

A fiatal katonát meghatották az asszony könnyei és elvállalta a megbízatást. A hadbírószág épülete előtt álló őrség az élelmiszert horó szekeret természetesen minden felülvizsgálat nélkül beengedte a börtön udvarára. A fiatal katonát azonban nem tudta teljesíteni az ismeretlen asszony kérését, nem tudta a kenyereket közvetlenül átadni Salopa Ignácnak, az ismeretlen asszony állítólagos férjének, aki egyike a lefogott orosz terroristáknak. Az udvaron egy elfogott katonával találkozott, Munteanunak hívták, átadta neki a két kenyeret azzal, hogy vigye ezt be arra az osztályra, ahol az orosz terroristákat őrzik.

SZERSZÁMOK A KENYÉR BELSEJÉBEN.

Munteanu, amikor megkapta a két kenyeret, ahelyett, hogy felkereste volna a terroristákat, letört egy darabot a kenyérből és a legnagyobb megdöbbenésére észrevette, hogy a kenyér belsejében

egy roppant éles fűrész és néhány rás-poly van elrejtve.

Munteanu azonnal fellármázta az őrséget,

feloagták a másik kenyeret is, amely szintén telve volt különböző finom miniatűr betörő-eszközökkel.

A galaci hadbírószág igazgatósága azonnal megindította a nyomozást.

A börtönigazgatóság most már tisztában volt azzal, hogy széleskörű összees-

küvés indult meg az orosz terroristák kiszabadítására.

Másnap a kora reggeli órákban iszonyú robbanás zaja verte fel a hadbírószág épü-

Elfogatási parancsot adtak ki Kertész II. ellen

Temesvárra utazott

a Budapesten tönkrement futballista-sportárkereskedő

Budapest, március 9.

Röviden jelentettük, hogy Kertész II., a nagy hírnévnek örvendő futballista, a Ripenzia játékos, akinek Budapesten az Andrassy-uton sportárkereskedése volt, tönkrement és üzletét poton pénzért elárverezték.

Kertész II. az árverés megtartása után Temesvárra utazott, hogy ott a Ripenzianál felvegye profi-tevékenységét

A Romániába távozott futballista ellen,

aki hatvanszoros bajnok, — a budapesti rendőrség, azon a címen, hogy üzletében bizonyítványi áruk is voltak, amelyeket nem számolt el — elfogatási parancsot adott ki.

Az eset a sportársadalomban kinos feltűnést kelt, remélik azonban, hogy a népszerű futballistát sikerül kimenteni abból a kellemetlen helyzetből, amelybe akaratán kívül, a rossz gazdasági viszonyok folytán sodródott

A Tavasz és a Vér

Az őszi változékonyságának túlfeszítő és izgató hatása. — Bőrbajok. Kiütések. Furunkulusok. Labazarbakok: Görcsör. Reuma. Csuz. Női bantalmak.

Az egyén bizonyos belső forradalmat él át. A tél által összegyűlemlett mindenemü mérgek hátványozott erővel törnek elő a vérből. Ekkor ki az orbánc, az akné, az ekzéma, újra előjön a psoriasis, a szikózis, vagy az eritem. A kiütések, a furunkulusok tömve vannak gennyel s egyre szaporodnak a nyak meg a hát tájékán. A csuzos meg reumás betegeknek viszont az izmok feszülnek rettenetes fájdalmak közepette. Az izületek csak úgy ropognak. A hűdés vagy az éles fájdalmak egész sorozata elemibb erővel tör elő. A hűdéses hajlamuak erei megdagadnak, lábszáraikat gennyek sebek öntik el. Viszont aki érelmeszárdeken szenved, ijedten néz a jövő elé, mert feszül a véredényrendszer, romlik a húgykiválasztódás, mindmennyi előőrse a különféle legveszélyesebb betegségeknek. Az asszonyok körében ilyenkor tapasztaljuk a leggyakoribb zavarokat, melyeket a havi baj megszűnése, az átmeneti kor folytan idéz elő. Ilyenkor tavasszal aztán egymást követik: daganatok, fibrók. Érthető tehát, hogy hogy mennyire szükséges e tünetek neutralizálása s hogy meneküljünk e betegségek inváziója elől és pedig késedelem nélkül, a vérfrissítő gyógymód, a

RICHELET VÉRTISZTÍTÓ

utján, mely, a vértől erősebb lévén, azt csillapítja, rendszabályozza és átadja igazi hivatásának. Sok ilyen beteg létezik, akik megszabadulva a tavaszi vérszavarktól hálával fejezik ki gyógymódunk feletti elismerésüket:

Minden kétséget kizár, hiszen túl vagyok a Richelet Vértisztító kurán, meggyógyultam ekzémámból, pedig egyetlen gyógyszer sem tudta ellátni, On adta vissza egészséget. Fogadja érte hálámat.

LESNIER, asszony
Gauriac (Gironde)

Gyógyserszem tanácsára követtem a Richelet Vértisztító gyógymódot, hogy megszabaduljak láb- és arcbajaimtól. A görcsör munkátpetenné tett. Meg vagyok mentve. Fogadják hálás köszönetemet.

MILLES CAMPS CAMBIER,
Wawrin (Nord).

Hírek

Töröm a fejemet

A kölcsön-est van szóban.
Nem sikerül, mibe kezdtünk.
Maniu... Montecarloban -
S mégis mi vagyunk, kik vesztünk!

*

Egy newyorki asszony ura.
Felfogása kissé fura,
Mert a nejét arra kérte,
Tegye meg csupán öerte,
Változtasson már a pózon,
Szeressen s ne rádiózzon.

Erre a nő, mint megbántott,
Tüstént egy revolvert rántott,
S mit nem tett senki előtte,
A férjét "ezért" lelőtte,
Majd antennaként kezelte,
Fogta magát s "elföldelte"!

INCONNUE

Három ismeretlen férfi véresre vert egy bukaresti orvosnőt

A szépségéről is általánosan ismeri Fortunescu asszony pártatlanul álló kalandja

Bukarest, március 9.

Szombaton este 7 és 8 óra között vakmerő és brutális kaland játszódott le a Bulevardul Domnietei egyik előkelő bérpalotájában. A felháborító kaland szenvedő hősnője Fortunescu asszony, a szépségéről közismert bukaresti orvosnő.

Szombaton este 7 óra körül három jól öltözött férfiú csengetett be Fortunescu orvosnőnek a Bulevardul Domnietei 23 szám alatt levő lakására. A lakásban történetesen csak egyedül az orvosnő nagy-nője volt otthon, aki a három urat nem akarta beengedni az előszobába. Az ismeretlen látogatók, akik Fortunescu asszonyt keresték, az elutasító választ nem vették tudomásul, hanem rövid tanakodás után

betörték az előszoba ajtaját és behatoltak a lakásba.

Erélyesen figyelmeztették az idősebb hölgyet, hogy viselkedjék csendesen.

— Mi detektívek vagyunk — mondták fenyegetőzve az erőszakos vendégek — és ha zajt mer ütni, megverjük esetleg meg is öljük.

A nagynéni természetesen meg sem mert mukkanni, a „detektív urak” pedig várakozó álláspontja helyezkedtek. Vártak egy ideig, de amikor látták, hogy

Fortunescu asszony még mindig nem érkezik haza, az orvosnő megfélemlített nagynénjét bezárták az egyik szobába, maguk pedig kivonultak a lépcsőházba s várakoztak tovább.

Fortunescu asszony semmi rosszat sem sejtve tért haza, a lépcsőházban azonban a három ismeretlen férfiú.

az állítólagos detektívek rárohantak és brutálisan inzultáltak. Olyan alaposan helybenhagyták a bukaresti társaságok ünnepeit szép asszonyát, hogy a kinos kaland lezajlása után súlyos sérülésekkel vették ápolás alá.

Fortunescu asszony az ismeretlen támadók ellen feljelentést tett a bukaresti rendőrfőnökségen, ahol a vizsgálatot azonnal meg is indították. Most már igazi detektívek szállottak ki az orvosnő lakására s rövidesen megállapították, hogy rablótámadásról szó sem lehet, mert sem a lakásból nem tűnt el semmi, sem pedig Fortunescu asszonyt nem fosztották ki a brutális támadók.

A támadás magyarázatául egyelőre csak azt a feltevést tudták kombinációba venni, hogy az orvosnő válófélben van a férjétől s esetleg a férfiú állott bosszút ilyen minősíthetetlen módon a feltűnő szépségű asszonyon.

A román újságírók és a szabadjegyek

Bukarest, március 9.

A román hírlapírók legtekintélyesebb kari szervezete, az Uniunea Ziaristilor Profesionisti (Hivatásos Újságírók Szövetsége) tegnap délelőtti vezetőségi ülést tartott, amelyen többek között az újságírói szabadjegyek kiosztásának idei botrányával is foglalkoztak.

A vezetőségi ülés sajnálattal és megütközéssel állapította meg, hogy a kormány, illetőleg az ennek nevében eljáró Tilea miniszterelnökségi államtitkár, nem tartotta magát még ahhoz a népegyletnek sem, amelyet a hivatásos vegyes-bizottság állított össze a jogosultság figyelembevételével, s önkényes törléseket eszközölve a listán, olyanokat is újságírói szabadjegyhez juttatott, akiknek semmi közük a sajtóhoz. Az ebben az ügyben hozott határozat elítéli a kormánynak azt a magatartását, hogy tette magát az újságíró-szervezet előterjesztéseire s kimondja, hogy a vegyes bizottság listáját közvetlenül is beterjesztik Jonescu tábornok vasúti vezérigazgatónak, mint akinek tárgyilagosságában inkább megbíznak, mint a miniszterelnökségében.

Végül elhatározták még ebben a kérdésben, hogy a többi újságírószervezetek bevonásával szabályzatot dolgozzanak ki, pontosan meghatározandó azokat a kritériumokat és feltételeket, amelyek alapján a jövőben a szabadjegyek kiosztásának történnie kell.

„Burschenlied aus Heidelberg” a brassói „Modern” mozgóban. Senki se mulassza el megnézni ezt a gyönyörű német beszélő filmet, amely a német diáklételet egészen új, megkapó oldalról mutatja be. A film slágerdalait az egész város dudolja, az „Ich liebe... Du liebt... Er liebt...” című dalnál kedvesebb, fülbemészőbb zenét a „Zwei Herzen” óta nem hallottunk. A dalok kottái a Modern mozgó pénztáránál kaphatók. A film ma fut utoljára.

— Meg akarta enni gyermekeit egy örült anya. Pozsonyból jelentik: Az egyik külvárosi ház lakói tegnap éjszaka arra lettek figyelmesek, hogy a pincéből, amelyben egy Pusztai Géza nevű hivatásos koldus lakott családjával, borzalmas gyermekordítás hallatszik. Behatoltak a szuterénbe, ahol a koldus két gyermekét szétmargolva találták a földes padlón, anyjuk szájából pedig csurgott a vér. A hamarosan kihívott hatóságok megállapították, hogy a szerencsétlen asszony közveszélyes örült, aki meg akarta enni gyermekeit és már nagy húsdarabokat marta le belőlük. A dühöngő teremtést beszállították az elmeorvosintézetbe, míg a gyermekeket az egyik közeli kórházban vették ápolás alá.

Maniu hazatérését sürgetik az erdélyi képviselők

Kolozsvár, március 9.

A nemzetipárt erdélyi képviselő tagjai ma délelőtti szigorúan bizalmas értekezletet tartottak Vajda volt belügyminiszter elnöke alatt. A résztvevők becsületszóra hallgatási tilalmat fogadtak a tárgyalások anyagát illetően, ennek ellenére egyes részletek mégis kiszivárogtak.

Vajda nagyobb expozé tartott, amelyben visszatartotta a separatizmus vádját. Kérte a megjelenteket, hogy ne illejenek föl Manoiescu és Junian diktatura hajlamának, mert a jogállamok egyedüli támasza az alkotmányosság. Manu Demeter kamarai alelnök Maniu hazajövetelét követeli és Vajdát is kéri, hogy menjen Bukarestbe és irányítsa az ügyeket.

Crisan György volt miniszter retorziót követel a jegybankkal szemben, a kölcsönügynél folytatott magatartása miatt. Dan Sever szintén Maniu hazatérését követeli, valamint Vajda haladéktalan Bukarestbe való utazását.

Vajda Sándor kijelentette, hogy nem megy Bukarestbe, ellenben javasolja, hogy a parasztpárti miniszterek mellé ellenőrző bizottságot alakítsanak.

— Választmányi ülés. A Brassói Turistaegyesület választmánya március 11-én, szombat este 8 órakor a Korona-étterem külön helyiségében ülést tart, melynek tárgya a mérleg bemutatása és a közgyűlés előkészítése.

— Nemcsak a székrekedésben szenvedőknek, hanem az egészségeseknek is ügyelni kell beleinek rendszeres tisztítására. Orvosának tanácsára vegyen be este 2—3 szem Artin dragéet és reggelre megkönnyebbül.

— Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes Ferenc József keserűvizet. Közkórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József vizet különösen a gyomor-, bél- és májbetegség használatát szívesen, mert ez minden kellemetlenség nélkül biztosan hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

* Schneider Józsa grafológusnő külföldi tanulmányutjáról visszatért és lakásán, Brassó, Sütő-utca 4 szám alatt újból vállalt megbízásokat 100 lejért. Válaszbélyeg melléklendő.

* Szeretlek... Szeretsz... Szeret... a Modern Mozgó nagyszerű német hangosfilm-slágere állandóan nagy érdeklődés mellett kerül vetítésre a Modern Mozgóban. A nagyszerű filmremekmű, amely a boldog diáklélet szépségeit varázsolja a néző elé, a gyönyörű énekszámok felejthetetlen élvezetet nyújtanak. A Modern Mozgóban ezt a kiváló slágerfilmet még mindig ki megnézheti.

* A Modern Mozgó szerdán délután 12 óráig meghívott közönség előtt bemutatja a Mesék az írógepről hangos filmszenzációt. A film Szomaházy regényéből Ábrahám Pál zenéjével készült. A bemutató előadásra a Modern Mozgó igazgatósága névre szóló meghívókat bocsátott ki, sok gépirókisasszonyt is meghívott, akik bizonyára elragadtatással fognak nyilatkozni a nagyszerű slágerfilmről.

Ovomaltine természetes erősítő-tápszer megacélozza az izmokat, erősíti az idegeket.

— A munkanélküliekért. Az Országos Magyar Párt brassói tagozata minden vonalon erélyes akciót indított az önhibáján kívül munkanélkülivé lett magyar munkásság felszámolására. Ebbe a nemes munkába illeszkedik bele a párt szombaton este megtartott vitaestélye, amely a munkanélküliség kérdése iránti érdeklődés felkeltését célozta. A román. kath. iskola volt rajztermében egybegyűltek előtt Debreczy Béla dr. a párt főtitkára tartott igen nyílv előadást a munkanélküliség okairól és boncolgatta általános érdeklődés mellett az orvoslás lehetőségeit és módjait. A nagy tetőszéssel fogadott előadás után nyílv eszmecsere fejlődött ki a vita alá bocsátott probléma körül, melyben résztvettek Dánér Lajos, Rátz András, Bernhardt Dezső, Szele Béla dr., Dézsi Dénes és Szabó Béni, ki a Magyar Párt akciójának részleteit is ismertette. A vitaestélyt Szele Béla dr. pártelnök beszéde zárta be, melyben nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a Magyar Párt testvéri kötelességet teljesít, mikor szenvedő embertársai segélyére siet, de ezzel az áldozatos munkájával semmiféle politikai célt nem kíván szolgálni és a segélyezendőket kizárólag csak az anyagi rászorultság és érdemesség szempontjából fogja vizsgálat alá venni, de senkinek világnézetét vagy pártbeli hovatartozandóságát nem kutatja hanem ettől függetlenül minden arra érdemes munkanélkülit egyenlő mérték szerint kíván és fog a rendelkezésre álló erőforrásból segélyben részesíteni. A párt vezetősége ezután újból felkéri Brassó magyarságát, hogy hiszen mindenki adományaival a nagy ügy szolgálatára. Adományok Szabó Béni képviselő Kapu-utcában levő lakására küldendők.

Székrekedést,

aranyeret, vesebajt, májbetegségeket, rheumát gyorsan és könnyen, anélkül, hogy a szervezetenek ártson, természetes gyógymóddal gyógyít az

UNIVERSAL-TEA

Dobozonként 95 lej, gyógyszertárakban és drogériákban. Labor. „Malarin” Bukarest Piața G. Cantacuzino 3.

Ro-mán gyorsírási

tanfolyamot nyit a BERLITZ nyelvkurzusa

A tanfolyam kezdése március 11. Tartama: 20 óra (2 hónap). Jelentkezések: Naponta este 6 és 8 óra között, le később március 11-ig.

Brassó, Piața Libertății (Virágos) 10 L emelet. (A Banca Marmorosch, Blank & Co. épületben.) E 271

Szőllőtermelők!

Ha elsőrangú minőségű „ERMELLEKI” nemesített bor és csemege gyökere szőlőoltványokat, valamint oltott gyümölcslákat szándékoznak ültetni, — ugy saját érdekükben is — szükségeltetik nálam szerezék be, mert telepemen a legkiválóbb és legelőbbet termelő világhírű „ERMELLEKI” nemesített bor- és csemegefajokat a legutányosabb árban kaphatják

Pontos cím megadása esetén nagy nyajedelmű képes árjegyzékemet minden termelőnek ingyen és bérmentve azonnal megküldöm.

Kágyi Szabó István

az első nagyváradi szőlőoltványtelep tulajdonosa.
Központi iroda: E 20485
Nagyvárada, Str. General Berthelot 6-a.

Tavaszi ruhákat szezon előtt előnyösebben fest, tisztít

CZINK, Kolozsvár.

(Minden jog fenntartva.)

Egy picit összeressen, mert önkéntelenül is visszagondol a Rácz Lidivel való esetre. Pfüj, az ilyesmitől undorodik, még most is rémlik, a kép, pedig idestova tíz éve már. A Tisza loccsanása, ahogyan a test utat vágott a hullámok közé, még visszakísért. Tavaszokint, amikor megolvad az ereszen a jégcsap és az alácsurgó cseppek töcsába gyűlnek a földön, kinzó hallucinációi vannak, hallja, amint a holttest lecsüngő karjai verdesik a Laji lapockáit s amint a tetem végső izenetképpen csobban egyet a rohanó áradatban.

Utálatos. Erőszakolt. Iszonytató. De az arzén más. Egy lélekzés és minden elintéztetett. Nem otromba, mint a fojtogatás, nem lelketrázó, mint a fegyvergolyó, vagy a bicsak. Nincs vér, seb, daganat, törés. Egyszerű álmom. Valaki észrevétlenül kilép az életből, fel se figyelnek rá, minden megy a maga útján tovább.

Milyen ostoba volt, hogy ez tíz éve nem jutott az eszébe.

Elég lett volna, ha egy kis légykőport belekever a Lidi lisztjébe. Ki gyanakodott volna? Nem bántaná a temetői emlék tiz esztendeje. Nem lett volna csandór, rettegés.

Mi pénzt lehetne keresni annak, aki értené ehhez.

Erre a gondolatra egész lénye megduzzad. Fantáziája felelőlenül csapong, ám-bár nem akar semmit, csak tudni azt, hogy mi lenne, ha ő a pogány titok birtokához jutna. Ha kezében volna a kulcs, mellyel ki lehet nyitni az élet mécsének ajtaját. Ha rendelkezne élet és halál felett, jobban, mint ez a vizes itatóspapiros a legyek élete felett, hisz ez csak akkor öl, ha belerepülnek büvkörébe.

De, akinek esze van, az ilyen végtelen hatalommal akkor... amikor akarna. S azt, akit akarna...

Hirtelen felugrik, az asztal viaszkos-alvászna elől előhúzza a Vasárnapi Újságot, előveszi a kisseprűt és összekotorja bele a légytetemeteket. Lehet maroknyi. Fekete halom. Legalább száz, de biztos több.

Kimegy az udvarra, két csirkéje kaparászik a szemétkor.

— Pipipipipipipi... pipikém pipim... pipip...

S eléjük szórja a legyeket.

A csirkék úgy kapnak az apró dögökre, mint izes falatokra. Perc és az ünnepi lakomának nyoma sincs.

A bába véreseszemmel figyel.

Sóvár, izgatott, feszült pillantásában visszatetszik a gyermeki kegyetlensége, a mikor kiszakított szárnyu legyeket süttött a sperherdon. De ez a várakozó nézés még több, mint állatibb, mint a gyermek vad és szívtelen mohósága, mert ebben bennragyog az öntudat, nemcsak a kisgyermeki lelketlenség kíváncsisága. Ez a nézés már intellektuális várakozás, a kísérletezés lázas kifejezése, egyelőre céltalan, de habzsoló tudnivaló.

A csirkék vidáman csipognak és tovább kaparásznak a szemétkor.

De ez csak néhány percig tart. Azután a bába látja, hogy a jérével valami történik.

Először csak bizonytalanul fordul egyet maga körül. Azután mind gyorsabban és gyorsabban forogni kezd, ide-oda tántog, el-elődül s nehezen feltápaszkodik. A vakas pár pillanat múlva utánozza. Ugy néznek ki, mint két részeg, dülöngélnek

és kicsit fájdalmasan csivognak, átesnek a fejükön, futnak néhány pőst, feldülnek, összeszaladnak, hanyatlóznak.

Azután erejük szemmel láthatólag elfogy. Öt-hat percig tarthat a jelenet. Végül elhanyatlanak, hápognak, mintha pipet kaptak volna, néhányat rugrak-rángatódznak és mozdulatlanul nyulnak el a szemétdomb mellett.

Fazekas Zsuzsa lázban van.

A feszült izgalomtól izzadság fogja a párnás idomairól bőven csurog a veriték. Homlokán gördülnek alá az izzadság sós cseppei.

Odalép a szemétdombhoz, lábuknál fogva megragadja a két csirkét és bedobja őket a faházikó mélyibe.

Azután felhajtja a felsőszoknyát s az alsó szélével megtörli verejtékező arcát. Iz-zó nap süt, kánikulának illő nyárdélután van. Zsíros teste elplattyan a melegben. De nem jut eszébe szenvedni, mert afféle diadalmi érzése van, mint a hadvezérnek a nyert csata után, vagy a tudósnak, mikor tizesztendő kutatás után végre rájön a megoldásra.

Bensejét vastag és durva önérték duzzasztja. Megtette az első lépést a felismerés útján, már bent jár egy ismeretlen világrész bensejében, mint Kolumbusz Amerikában, csak nem tudja azt, hogy új földrésze akadt.

De ösztönös és kapzsi intuícióval már érzi, hogy az ismertlen világ édes titkokat rejtget mélyében. Titkokat, melyeket fel lehet váltani aranylő pénzekre.

A lánya matat a kamra körül.

— Nagyon jó papir ez az arzines papir. — mondja neki az anyja csendesen. — Eriggy le a Hangyához és mondd, ven-nik tized másfél krajcárjával. Három fillirivel. Ha nem akarja adni, mondd, hogy maj' ad a zsidó vásárcor.

Fazekas Mari csudálkozva néz az anyjára. Mit akar ez ettől a vacak papirtól? Csak telehullatja döglött léggel a szobát. Mennyivel jobb a kulimájszos acskó.

— Lehet, hogy István napra meg lesz a gyűrű...

A gyűrű, ami a lány régi kívánsága. A két bandzi szempár összetalálkozik, anya és lánya szeretettel néznek egymásra, ám-bár úgy tetszik, mintha egyik a jobb, másik a balsarokba pillantana.

*

— A Maritól gyűvők! — mondja a jó-ságos Rózi. — Egybe megveszik a termi-sit...

— Meg-e?... Vaj' ki...

— A borpince Szolnokon. Tizenkét pengőjével hektóinkint.

— Ne beszélj! Tizenkét pengővel... Hiszen közönséges fehér dinka. Az enyim finom rizling, oszt tizirt vesztegetem. Ha veszik. De tavalý is az ember vitte tengerlyezni, különben rajtunk maradt volna a fél termis.

— Az uradalom aggya el neki...

Erre nincs több megjegyzés. Ha az uradalom adja el, akkor rendben van a dolog. Érteneik mindent. Megérdemli a Szendi Mari. Zsuzsa amugy sem irigyl a Mari szerencsáját. Jóba vannak. Testilelki barátok. Hétszám le sem szakadnak egymásról.

— Az urát rágja belül a fireg. Sokallja az árát...

Erre sem érdemes felelni. Egyrészt az a fireg nem mától rágja, hanem az esküvő

napjától. Másrészt pedig senki előtt sem titok, hogy Kovács Sándor emészti magát a vak féltékenység miatt.

— Szendi Mari tuggya, hogy köll banni az emberrel. Az marakodik, vädaskodik, ü meg nem is válaszol neki...

— Mért válaszóna? A ház rá van írva, a földje különvagyon, a teher az emberrire van betáblázva. Mit csinálhat? Ha szakít az asszonnyal, úgy marad, mint a szedett fa. Legfőjebb a Mari kinyggya neki a szögabért...

— A szögabért?

— Azt. Az én testvirem, a Lidi is így csinálta. Az első férjével. Labád Lajos vót, az avarkai csösz. Hét évig laktak együtt. Mikor váltak, a Lidi nevin vót minden. Az urának kiatta a szögabért. Rámaratt a föld is, ház is.

— Hogy vót lehetséges?

— Addig el sem hálta Labád Lajossal az esküvőt, amíg a vagyont az ü nevre nem iratta. Aszonta, riszeges vagy, gyerekiünk lesz, hogy le ne idd a vagyont. Én megbecsülöm. Az ember belemert oszt mikor sokat ivott, eldurvult. Lidi ott-hagyta. Mégis jószívvél vót hozzá. hét esztendő nagy idő, kiatta hát neki a szögabért. Hogy ne maraggyon krajcár nélkül... Egy gyerek maradt a házasságból. Avarkán pénzzé tett mindent, oszt átjött ide Kompra, így került össze a Sebestyén Bálinttal. Evvel már jól élnek, az ember tuggya, könnyen úgy járhat, mint az első. Hát összefér az asszonnyal...

A jószágos Rozi látja, hogy eltévesztett mindent. Nem volt olyan okos, mint Szendi Mari, aki már az első perctől kezében tartott mindent. Érthető, mert az ő részére már az esküvő napjától idegen ember volt a férje. Örült, ha nem látja, ha nem kellett vele beszélnie. Otromba állat volt már akkor is, amikor elléptek az oltár elől. S minél inkább elnyomordott, annál inkább eldurvult.

Pedig ő igyekezett jó lenni, közeledni hozzá annak ellenére, hogy nem kellett neki soha, se testének, se lelkének. Csendesen tűrni akart mellette, elviselni a férfi borzongató közellétét egész életére. De gyöngéd gesztusaira csak durvaság volt a válasz.

Kutatott visszafelé harmincöt évre, hogy találna-e valami nemeset, valami emberit, valami meghatót az ő életükben, amit az ember kezdeményezett?

Nem jutott eszébe semmi sem.

Csak ütések, káromkodások, gyűlölségek sorozata. S néha egy-egy bepálírkázot est után a férfi erőszakos ölelései.

Talán az, hogy gyereket akart. Ő meg nem hagyta.

Hát talán nem jól tette? Mi lett volna abból a gyerekből, ilyen apa mellett? — Akasztófavirág! Mire jutott volna? Tizenkét hold földje volt, mielőtt ezzel az emberrel leányága virágát elhullatta. Takács Lajosnak kilenc hold. Most az egész-ből nincs több öt holdnál. A ház ugy-szólván nem ér semmit sem. De még ez a kicsi is elolvadna, ha így folyik tovább. Alig tud már járni, mégis iszik, mulat, veri el a pénzt.

Rettentő szerencsétlennek, keserűnek, bánatosnak látta az életet.

— Nekem is úgy köllött vóna! — mondta végül. — Nem vót eszem...

— Nem vót.

— Már tarthatatlan vele az iletem... Mihez kezgyek vele?

— Kezdhetnél...

— Beteg, nyomorik s mégis kutya... — Mentül plánebb vagyok hozzá, antul apcurdumabb...

— Te hibád.

— Vagy fekszik, akkor nyög, vagy fölkel, akkor iszik s üt. Aszongya, megszorítom még a nyakadat, Rozi... Filek vele csak egyedül lenni.

Hirtelen rettentő utálat fogja el. Felémlelik neki az ember durvaságai, otromba ölelései, erőszakosságai. Még jobb, ha veri.

Csibőlyü ártan pontosan visszafér...

(25-ik közlemény)

rözik a belső isszonyat. Az egyszerű, szelid vonalak megmerevednek, a kék, lágy szemek hunyorognak az undortól. Egész teste borzad.

Fazekasné odaszól a lányának:

— Mennyél csak ki, Mari...

Mikor egyedül maradnak, Zsuzsa odahúzódik a jószágos Rozi mellé.

— Az a baj lelkem, hogy beteg...

— Az is. De kutya vót ő világitéletében...

— Aszondom, az a baj, hogy beteg. — Most maj' köll az orvos. Ha rosszabbul lesz. A' meg írja a receptist. Elviszi az egisz pized a patikus.

Rozi nem tiltakozhat. Tisztában van azzal, hogy így lesz. Eddig is hányszor kellett a körörvost Czibeházáról áthozatni.

— A vigin a kösségre szorusz. Ha ugyan fognak adni. De lehet, hogy beutnak a szeginyházba. Szolnokra...

Takácsné szeme előtt lejátsozik az egész nyomorúságos kép. Az ő keserű, siralmas élete után még a legszegényteljesebb romlás is. Idegenek közé. Kegyelemkenyérre.

— Pedig most még maradhatna valami. Ilhetnél belüle...

Persze, hogy élhetne. Őt hold, asse kutya. Ha felesbe aggya ki, neki egyedül akkor is elég. Három hold belőle szőlő. Még fel is növelné.

A bába a füléhez hajol.

— Én tünnek egy orv sságot. Ha ál-doznál rá. Meggyógyuna tüle...

— Ha áldoznék?

— Háromszáz pengőt. Nem lenne több baj. Csak akkor fizetsz ha segít...

A jószágos Rozi agyában kereng valami. De nem tartja túlságosan érdemesnek érzéseit és a kusza gonlatfosziányokat tisztázni. Hozzászókkott ő már ahoz, hogy ügyeiben Zsuzsa gondolkozzék, tanácsoljon, döntsön. Amint hozzászókkott ehhez a faluban szinte minden asszonv.

— Biztosan segít? Mer' nagy köccség.

— Hóttbiztos. Kiveszi a gerincibül a betegsigit. Gondulhatod, ha mondom...

Valami kapargás benne, valami homályos sejtés, hogy Zsuzsa különös medicinát ajánlhat. Ám-bár mit törődik vele? A bába tuggya, mit tehet.

Egész lényé felszabadul arra a lehetőségre, hogy sorsában fordulat állhat be. Az ajánlat ellen való tiltakozás, a gatlás minimális a nagy „igen”, a végtelen „legyen meg”, „történjék már valami” mellett.

— Annik... ha segít.

Zsuzsa bekiált a szobába.

— Mari gyühetsz mán!

Majd Rozihoz fordul:

— Értésitlek, ha meg lesz. Be köll szerezni... Ára van...

Csendesen beszélgetnek a papról, aki keztesókolomot köszön a Tabajdy Ilon-nak. Zsuzsát nem bántja különösen, őt ugyse szívelheti a tiszteletes. Egyáhként is az intelligenciához számítottik, bába is meg a jegyző...

Az utcáról éktelen láрма csapódik be Zsuzsa kiszól az ajtón...

— Nem tarcsátok a szátokat?... Nyíve-sek!

A két fia henteregett vad birokban a szomszédkölykekkel.

III.

Éjszaka csak nehezen aludt el, az ar-zénes légyapír kérdése izgatta.

— Még nem tudok semmit, — gondolta magában — ki kéne tróbalni...

Uj előfizetők

az eddig megjelent folytatásokat díj-talanul kapják. Fizessen elő a B. L.-ra, hogy mindennap rendszeresen olvas-hassa a legjobb romániai magyar la-pot Cluj-Napoca.

SZÉKELY & RÉTI

Iskola Alapítvány - Kolozsvár Központi Egyetemi Könyvtár - Fundația pentru Școală, Biblioteca Cluj-Napoca.

Butoraink

Araink **fizetési**

feltételeink

ERDELYNÉSZ. BUIORGYAR RI

Marosvásárhely - Nagyszeben

PRASSO

STYVÁCIÓSAI

Bokáját törte gróf Bethlen Istvánné

A magyar miniszterelnök feleségének súlyos szerencsétlensége

Budapest, március 9.
Súlyos szerencsétlenség érte szombaton délután gróf Bethlen István miniszterelnök feleségét, Bethlen Margit grófnőt. A miniszterelnök felesége a Várban lévő Bástya-sétányra sétált, amikor hirtelen a csuszás járdán elsiklott és hangos fajkiáltással a földre bukott. Pillanatok alatt elterjedt a híre a szerencsétlenségnek, értesítették a miniszterelnökséget, majd előrohogott a miniszterelnök privát autója és a grófnőt, akinek ekkor már nagy fálmái voltak, beszálították a legközelebbi Vilma királyné-utáni szanatóriumba.
A szanatóriumban az egyik jelenlevő egyetemi tanár azonnal megvizsgálta gróf Bethlen Istvánné sérüléseit. Miután a

vizsgálat pozitív eredményt nem produkált, rövid idő múlva megröntgenezték a beteget és ekkor megállapítást nyert, hogy a grófnő a balbokáját eltörte. A törésre gipszkötést helyeztek és egyben a fájdalom csillapítására injekciókat alkalmaztak.
Orvosi vélemény szerint gróf Bethlen Istvánnénak hosszabb ideig kell a betegágyat őriznie.
A grófnőt, szanatóriumba szállítása után, azonnal felkereste férje, Bethlen István miniszterelnök, aki a röntgenkép elkészítésénél is jelen volt.
A szanatórium telefonjai állandóan szólnak, rengetegen érdeklődtek Bethlen Margit állapota iránt

IDEGES A TERMÉSZET IS...

Nyugateurópában hóviharos télutó, a Balkán szívében óriási földrengés pusztított

Többszörös földrengés rombolt Macedóniában

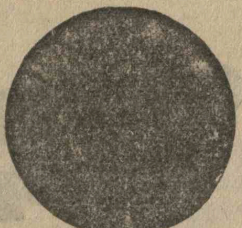
Brassó, március 9.
Szokatlanul szeszélyes és rendkívül veszélyes időjárásban megy végbe az idén a kikelő tavasz küzdelme a makacs-kodó téllal. Meglepően meleg tavaszi napok után Európaszerte viharos télutó dühöng s ugyanekkor mintha a föld belseje is vajudna: a Balkán-félsziget közepeében katasztrófális földrengések pusztítanak. Ebben a hónapban az elemek is olyan furcsa idegességet áruznak el, amilyenre már régen nem volt példa, s alábbi jelentéseink szinte a természeti erők megdöbentő, szeretlen megbomlásáról számolnak be.
Londoni jelentés szerint Anglia minden részében aggasztóan viharos az időjárás. Az ország északi vidékein az erős havazás és a hóviharok következtében számos község teljesen elvágódott a külvilágtól.
Észak-Skóciában a juhnyájakat akolostól betemette a hó, a tengerparton pedig a halászat lehetetlenné vált.
Párisban a hatalmas havazás folytán a Szajna és mellékfolyói annyira megáradtak, hogy a hajózást be kellett szün-

tetni. A rakpartok máris víz alatt állnak s miután országsszerte mindenütt heves havazás és esőzés volt, a Szajna további emelkedésétől tartanak s félnek, hogy az óriási víztömegek elöntik a földalatti Metro-vonalakat is.
Amint Berlinből tudósítják, Hollandiában is olyan veszélyes vihar tombolt tegnap, hogy a német Lufthansa egyik utasszállító gépe kénytelen volt kényszerleszállást végezni. Alig hagyta el ezután az öt utas és a négy főnyi személyzet a gépet, a motor nyomban felrobbant és a hatalmas légi jármű porráégett, mielőtt a tűznek elejét vehették volna.
Ausztriában és Nyugat-Magyarországon újból havazott. — Bécsben tegnap olyan hótömeg esett le ismét, hogy már megzavarta a közlekedést. Sopron környékén a februári hó olvadása már napokkal ezelőtt is árvízvesélyt teremtett, az újabb havazás és olvadás pedig soha nem látottan magas vízállást okozott a Fertő vizében. Az országhatárt jelölő betonoszlopokat is sok helyütt kiöntötte az áradás.

Üszkübi központtal három országot sújtott a vasárnap hajnali földrengés

Belgrád, március 9.
Délszerbiában a szombat és vasárnapra virradó éjjel katasztrófális jellegű földrengés pusztított. Először szombaton a hajnalban 1 és 2 óra között zajlott le több erős földrengés, majd vasárnap ugyanebben az időpontban rettenetes földrengés ment végbe, a melynek központja Üszküb város környékén volt.
Különösen ez a második földrengés sok áldozatot követelt.
A távbeszélő-forgalom a környékek teljesen megszakadt s csak lovas futárok révén sikerült eddig híreket kapni a katasztrófa méreteiről.
A legnagyobb kárt a földrengés Demir Kepja vidékén okozta. A Vardar folyó feletti hid beszakadt s az Üszkühszalónikii vasutvonal számos helyen erősen megrongálódott. Több alagút beomlott. Az eddigi ellenőrizhetetlen hírek szerint százötven a halottak és mintegy hétésszáz a sebesültek száma, míg a tönkrement házak számát ezerötszázra tezik.
Uzzel kapcsolatban a félhivatalos Avala-ügynökség cáfolja a külföldi sajtóban már háromszáz halottal elterjedt híreket. Valójában az a helyzet, hogy tisztázta képet egyelőre a jugoszláv hatóságok sem tudtak nyerni a katasztrófáról, mert a földrengéstől sújtott terület teljesen elzáródott.
Valandova mellett állítólag egy egész falu porig rombadőlt. A lakosság a hideg időjárás ellenére a szabadban borozik.

Most katonai sátrakat utaltak ki a hajléktalanok számára, akik leirhatatlan rémületben élnek.
Ertesülvén a katasztrófáról, maga Sándor király is nyomban kiutazott a földrengés-sújtotta vidékre s egyidejűleg elrendelte, hogy az odavaló katonákat mindenütt azonnal szabadságolják, hogy ha-za mehesse nek segíteni. Emellett utász-csapatokat is kirendeltetett a mentési munkálatokra s a Vörös Kereszt is teljes felkészültséggel vonult ki.
Szófia híradás szerint a vasárnap hajnali földrengést a bolgár főváros és Délnyugat-Bulgária lakossága is erősen megérezte.
A földrázkódás itt egy negyedórát tartott s óriási riadalmat keltett. Mindenki az utcára rohant és szabad ég alatt töltötte az éjszakát. Számos régebbi ház s kémény összedőlt Bolgár területen különben a Novrokop közelében levő Leszki faluban tett a földrengés nagyobb károkat. Itt két halott és két súlyos sebesült áldozata is van.
Salonikiban tegnap hajnali 4 óra tájban ráta fel álmából a lakosságot a pusztító földrengés, amely az egész görög Macedóniára kiterjedt. Cidomeni, Kalandria, és Edessza pályaudvarai nagyon megrongálódtak. Dairanban a templom és több ház, Kavalionban pedig mintegy hetven ház omlott össze.
Macedóniának tehát egy jugoszláv és bolgár, mint görög területei felmérhetetlen károkat szenvedtek az ismételt földrengéstől. A lakosság még mindig újabb katasztrófától retteg.

Keddén, márc. 10-én nyílik meg Brassóban KAPU-UTCA 50. sz. ALATT

»FIBRA«

KONFEKCIÓS ÜZEM

készruha- áruháza

Hatalmas választék, elsőrendű minőség, elegáns kivitel, meglepő olcsó árak!

A megnyitás 3 napján rendkívüli meg'epetésként, a'ábbi nagybani árak érvényesek:

Férfi öltöny	gyapju, elsőrendű minőség, divat színekben	900
Női kabát	gyapju, elegáns kivitelben	980
Fiu öltöny	gyapju, iskolai ruha 3—10 évesig	300

Érettségi vizsga ötven év előtt az aradi liceumban

Az aradi állami főgimnáziumnak 1880—1881. iskolai évről szóló értesítője szerint, az 1881. év május hó 17, 18 és 20-ik napján, a következő tanulókk lettek ott érettségi vizsgálatot: Austerweil Ferenc, Bota János, Fényes Béla (kitüntetéssel), Fischer Lipót, Fítsor Imre, Goldis László (kitüntetéssel), Gräszmann Gyula, Halász Géza, Herz Andor, Kiss Ferencz, Lewieczky Tivadar, Lux Ubald (kitüntetéssel), Mayer Agost, Millos Aurél (kitüntetéssel), Remetey Zoltán, Scholmaschky Adolf, Szucsú János, Tabakovits János, Trandafir János, Tripolsky Aladár, Walltisch János, Wolfner Jakab. Összesen 22-en.

Tudomásom szerint ezek közül négyen még életben vagyunk: Suciu János, kisjenői közjegyző, Lewieczky Tivadar nyugdíjazott orvoszéki ünök, Herz Andor orvos és Goldis László szentszéki titkár. — A három utóbbi Aradon él.

Nincsenek már az élők között: Kiss Ferencz, Lux Ubald, Millos Aurél, Tabakovics János, Trandafir János,

Walltisch (Tolnai) János. Összesen 6-an.

A többi tizenkettőről semmi tudomásom nincsen. Ezek a következők: Austerweil Ferencz, Bota János, Fényes Béla, Fischer Lipót, Fítsor Imre, Gräszmann Gyula, Halász Géza, Mayer Agost, Remetey Zoltán, Scholmaschky Adolf, Tripolszky Aladár és Wolfner Jakab.

Ha valaki a lap olvasói közül tudna valamit valamelyikéről az itten felsoroltak közül, úgy kérem szíves értesítését velem közölni pár sorban: Goldis László egyházmegyei titkár, Arad, Str. Românului 6. cím alatt.

Az élők közül azok, akik tehetik, találkoznai fognak folyó évi május hó 20-án Goldis László irodájában, Aradon, Str. Românul 6. szám alatt, délelőtt 10 órakor.

GOLDIS LASZLÓ

„OLLA”
GUM

„OLLA” antiszeptikus készítmény.
A bécsi állami egészségügyi hivatal által végvizsgált és ellenőrizve teljes garanciát nyújt. Ügyeljen az „OLLA” névre!

EGY RIPIORTER NAPLÓJÁBÓL

Írja Márai Sándor (Páris)

Páris, március hó 9.

Ejjel egy patika előtt mentem el. A kirakatok szikráztak az erős villanyfényben. Ejjeli gyógyszerár volt ez, mely éjjel után is nyitva tart, s árul haldoklóknak kámfort, élőknek szájrúzsot, higiénikus nadrágtartót, keserűfűvet, modern hajszűrőket. Az üveglablakok mögött fehérköpenyes kiszolgálókissasszonyok sürgöttek, mint a jó egészség és józan élet reklámbabái.

A kirakat előtt ácsorogtam és hosszan néztem az egészségek ezt az en gros-üzletét, ahol az egészséget árulják, poralakban, ostyában és csöppekben. Szemben, a sarkon, vaját és sajtot árultak. A patika mellett esernyőt árultak. Az erős villanyfényben szomorú nők jártak, s az örömet árulták, gépies mosollyal, egy árucikket, mely, a jelek szerint, nem kellett senkinek.

Egy cilinderes bábu forgott a kirakathoz, minden fordulónál megkoccintotta masszújjával az üveget, s merev üveg-szemmel figyelmeztetett az ifjúság mulására, s a szerre, mely ezt a szomorú folyamot befolyásolni tudja. Vannak napok, mikor minden meglep. Egyre gyakrabban fordul elő, hogy banalitások előtt meg kell állnom, hosszan elcsodálkozva, mintha aznap látnám először. Ha jól meggondolom, csak banalitások fölött tudok már elcsodálkozni. A szenzációk hidegen hagynak, ismerem titukat, ásitok.

Ez a patika megdöbbenett. Olyan volt, mint egy komoly patika: az egyik ablakban szérumokat árultak, szépen gulába rakva a veszettség és a diftériusz szérumait, kirakatrendező-ügyességgel, a németek ezt műszóval így nevezik: „Blickfang”. A szérumkirakathoz is blickfangja volt, gulák, kezesek, s háromszögek emelkedtek itt veszettség-szérumból, s közönséges vac-cinekből, nátha, vérhaj, homloküreggyulladás ellen javallva. A gyógyszerész szemmel láthatóan erőlködött, hogy árú-ját csinosan állítsa ki, a járókelők kedvet kapjanak, s vásároljanak arramenőben néhány tucat fiolát házipatikájuk részére, veszettség ellen. Antiszeptikus szájrúzsokat láttam, fogorvokat inyhugennyedés ellen, inhalációsövet.

Több kirakat sorakozott itt egymás mellett, roskadásig rakva, mint egy Kánaánban, szérumokkal s más szörnyűszerekkel. A nyavalyák arzenálja volt, tejjel és mézzel folyó bősége minden kotyvadéknak, melyet vonító halálfelel-münkben kieszelünk, az enyészet éléstárja. Az egyik kirakatban nyakláncok heverték csillogó, színes üvegből, s egy könyv, ezzel a felirattal: „Az élet titka”. Írta: Georges Lakhovsky.

Első felindulásomban elhatároztam, hogy ezt a könyvet megveszem. — Már hosszú ideje módfelett kíváncsi vagyok az élet titkára. Ha úgy veszem, egyéb nem is érdekel. Ezer és ezer könyvben kerestem a választ, de körülírva is alig hallottam valami elfogadhatót. S ez a könyv itt, a francia patika kirakathoz, ilyen kézzel és félreérthetetlen közvetlenséggel hirdette a választ egy kérdésre, melyet az emberi fajta minden nagy gondolkodója óvatossággal megkerült. Itt feküdt az üveglapon, csak be kellett menni s megvásárolni: az élet titka, kertelés nélkül, írta Georges Lakhovsky, ára 30 frank.

Csak a 30 frankot sokaltam. Az ember nem ad minden megfontolás nélkül harminc frankot az élet titkáért. Vártam és haboztam. A kirakatban reklámtáblák lógtak mindenfelé, melyek melegen ajánlották Lakhovsky könyvét s a színes üvegláncokat. Figyelmesebb körültekintés után megérttem, hogy Lakhovsky csakugyan felfedezte az élet titkát.

Mint minden nagy titok, ez is egészen egyszerű. Például, hogyan születnek a gyermekek? Milyen egyszerű és praktikus. Egyszerűen egyszerű, Lakhovsky szerint, az élet titka, vásárolni kell egy Lakhovsky-féle láncot, s azt csuklónk vagy nyakunk köré övezve, bizalommal kell viselni. Ezek a láncok, melyeknek

Minden fájdalmat, rheumát, idegfájást, zsábat, isi-ászt, fogfájást, migrént, ízületi gyulladásokat, mirigydagadato-kat, gyulladásos folyamatokat megszüntetnek a „Radiogen védjegyű” valódi radium-kompresszek. Kompresszek ára 450—1800 lejig Krafft & Herberth, Brassó.

üveggyöngyeit fémfonál fonja át, előnyösen befolyásolják a „vibrációs hullámokat”. Az egyik hirdetőtáblán ezt olvastam: „Amit Einstein jelent a matematikának, azt jelenti Lakhovsky a fizikának”.

Megtudtam, hogy Lakhovsky laboratóriuma magányában felfedezte a vibrációs hullámokat, melyek az életet befolyásolják. Ezek a hullámok károsak. Aki megvásárolja a Lakhovsky-féle fém- és üvegláncot, elkerüli a vibrációs hullámok káros hatását: a láncok minden kivételben kaphatók, 100 franktól felfelé.

Minden betegségnek a vibrációs hullámok az okozói. A ráknak is. Aki a Lakhovsky féle láncot viseli, az védi magát a betegségtől: de a betegek is viselheik, ebben az esetben — például egy enyhe, gennyes vakbélgyulladás esetében — gyorsan és biztosan meggyógyulnak.

Ismétlem, ez egy francia patika volt: köztudomású, hogy a franciák szívesebben keresik fel bajaikkal a patikust, mint az orvost. Ha daganat van a hasukban, a patikushoz futnak, hogy „adjon reá valamit”. A patikus, kivétel nélkül, mindig ad is valamit, kartörés esetében beköti a sebesült kart, s gennyes mandulagyulladás ellen átnyújt egy szirupot. Latin népek általában szeretik a patikust. A Ternes-negyedben, Páris egyik legmodernebb negyedében van egy kut az egyik autóbúsmegálló mellett: déltájban sokszor észrevettem, hogy asszonyok és gyermekek érkeznek a szomszédos bérházakból korszókkal s vizet merítenek az utcai kútról. Egy asszonyt megkérdeztem, hogy miért teszi ezt, s nincs-e vízvezeték a lakásában? De van, felelte nyugodtan s megmerítette a kancsót. Aztán hozzátette: ez innen a kútról, jó szembaj ellen... Ijedten kérdeztem, hogy miből következett ezt? Elgondolkodott. „Nem vettem észre, hogy ártott volna a szemnek...” felelte egyszerűen.

Valószínű, hogy a Lakhovsky-féle láncok sem ártanak az életnek. Meg vagyok győződve róla, hogy kedvezően befolyásolják a vibrációs hullámokat. Később láttam Lakhovsky ur hirdetéseit a lapokban. Hosszu életet hirdet, egészséget és örömet. A 30 frankot be lehet küldeni postabélyegben is. Külföldre utánvét.

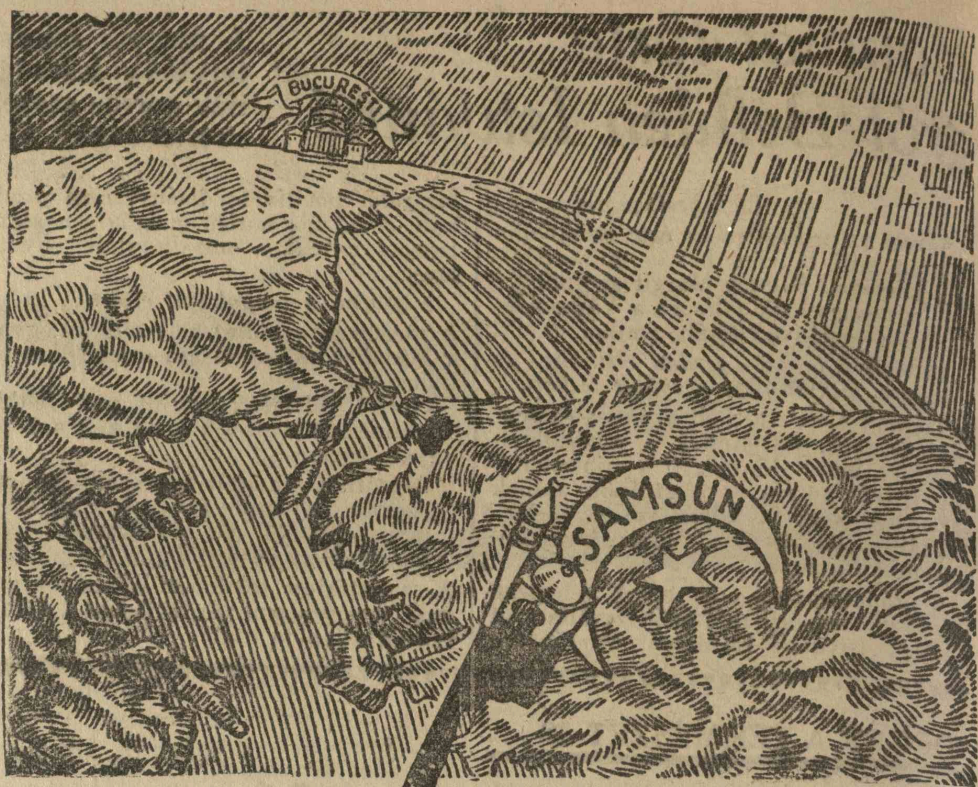
Ebben nincs semmi különös. A világ tele van vajakosokkal és hívőkkel. Lakhovsky fémvonalaival valószínűleg sokkal kevesebbet árt az egészségnél, mint azok a vegyszeti gyárak, melyek latin szavakkal feltalált salycilpreparátumaikkal izzasztják az emberiséget. Olyan keveset tudunk, hogy meg kell becsülni azt a fajta tudatlanságot, mely legalább bizonyíthatóan nem akar rosszat.

Aztán arra kellett gondolnom, hogy ezt a kirakatot a Világ Fővárosában látam, a Kultura és a Civilizáció végvárában, az Emberi Tudás Eiffeltornyában, szóval Párisban, az avenue Wagram sarkán, komoly szérumok mellett heverték Lakhovsky üveggyöngyei s könyve az élet titkáról... Ha nálunk egy vidéki patikus tele merné rakni kirakatát üveggyöngyökkel, s hirdetni merné, hogy ez az élet titka s ez a garantált szer mindenféle betegség ellen, lecsukná a kúrusszársát. Ez itt a legnagyobb patikák egyike volt a környéken. Egészen modern, a legjobb hírű. Nem tudtam felháborodni.

Lakhovsky valószínűleg éppen olyan keveset tud, mint a többi, aki az élet titkát kutatja. De az ő gyógyszerre legalább nem keserű, nem kell lenyelni, s nem lesz rosszul tőle az ember. Egyszerűen nyakba kell akasztani és slussz. — Van benne valami egy varázslatból.

S milyen kevésbé nagyképi ez a francia patikus, aki nyugodt lélekkel ajánlja a szenvedő emberiségnek Lakhovsky láncait, melyek meggyógyítják a legmakacsabb hörghurutot is! Mintha az augur mosolyogni kezdene, mikor kirakja a Lakhovsky-féle csodaszert az ablakba s vállát vonva beismerné, hogy van ez is olyan jó, mint a többi, s főként, hogy ez egészen biztosan nem árt a szemnek.

— A marosvásárhelyi munkásléttartóztatásokkal kapcsolatban téves rendőri jelentés alapján mi is megirtuk, hogy Halász Boriska műszerész is letartóztaták. Halász Boriska neve — ismételjük, tévesen került be a letartóztatottak listájába, neki az ügyhöz semmi köze sem volt és sem kihallgatva, sem letartóztatva nem volt.

Ahonnán a nyíl indul, ott termelik azt a dohányt, amelyből a

TOMIS cigaretták készülnek.

CASA AUTONOMĂ A MONOPOLURILOR REGATULUI ROMÂNIEI

Adakaléh közelében a Zagreb gőzös kettészelte a Franchet d'Esperay hajót

Borzalmas hajókatasztrófa, amelynek áldozatait elsodorják a Duna hullámai

Belgrád, március 9.

Borzalmas hajókatasztrófa történt szombat Adakaléh-szigete közelében, ahol a kikötő közelében a Zagreb gőzös beleszaladt a Franchet d'Esperay nevű személyszállító hajóba.

A teljes gőzzel haladó Zagreb orra a sző szoros értelmében kettészelte a másik hajó derekát, amely a súlyos szerencsétlenség következtében rövidesen elmerült az erősen hullámzó Duna habjaiban.

A Zagreb legénysége mindent megtett a szerencsétlenül járt gőzös legénységének és utasainak megmentésére, a katasztrófa azonban olyan gyorsan beteljesedett, hogy csak néhány embert sikerült megmenteni.

A menekültek vallomásaiból valamennyire tisztá képalakítható a borzalmas szerencsétlenségről, az áldozatok számát azonban a vizsgálat idáig pontosan nem tudta megállapítani.

Az összeütközés pillanatában irtózatot keltett a Franchet d'Esperay utasai között. A biztos pusztulás tudatában a legénység is teljesen elvesztette lélekjelenlétét. Egyedül a hajó vendéglőse őrizte meg hidegvérét és gyorsan felnyitotta azt az ajtót, amely az utasok számára fenntartott helyről a fedélzetre vezetett.

Lent a hajóúrbán elkeseredett harc indult az összezsúfolt emberek között a menekülés útjáért.

A vészkiáltást előtől összegabalyodva, egymást legázolva tolongtak a menekülők, a kikötő egyenként kellett kihúzni a szűk nyíláson.

A távirati jelentés szerint öt olyan ember holttestét emelték ki, akiket a menekülő tömeg gázolt halálra a vészkiáltást közelében.

A Franchet d'Esperay kapitánya valószínűleg bűnvádi feljelentést tesz a ki-

kötőparancsnokság ellen, mert a jelek szerint túlságos optimizmusával a maga részéről is hozzájárult a szerencsétlenül járt hajó rémes katasztrófájához. A kapitány ugyanis azonnal segítyt kért a parancsnokságtól, ott azonban a szivattyuhajók kiküldéséről azért nem intézkedtek, mert két hajó utban volt az összeütközés színtere felé és a parancsnokság álláspontja szerint azok is meg tudtak adni minden segítséget. Mire azonban a két hajó megérkezett volna, a Franchet d'Esperay roncsai elsüllyedtek a Dunában.

Vasárnap buvárokat küldöttek le az elsüllyedt hajóhoz, hogy felkutassák a katasztrófa többi áldozatainak holttestét. A buvárok azonban nem találtak már semmit, mert az áradat az összes holttesteket magával sodorta. Egyelőre még mindig nem állapítható meg pontosan, hogy tulajdonképpen hány ember is pusztult el a két hajó összeütközésénél.

Új magyar könyvek

Móra Ferencz :

Négy apának egy leánya, vászonkötésben 190 lej.

Szinyai Zoltán :

Lázongó hegyek, vászonkötésben 190 lej.

Dr. Puder Sándor :

„Allapota kielégítő.” Szubjektív körtörténet Karinthy Frigyes előszavával 102— lej.

Brassói Lapok Könyvosztálya

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Kolozsvár

VAGYON

Mérleg-számla

TEHER

Pénztárkészlet — — — — —	22,370.640		Részvénytőke — — — — —		40.000.000
Követelés pénztáratételektől — — — — —	31.047.696	53.418.336	Tartalékok:		
Értékpapírok — — — — —		430.175	Tartaléktőke — — — — —	14.650.000	
Pénztáratételek — — — — —		3.200.000	Kétes követelések tartaléka — — — — —	3.813.000	18.463.005
Váltók — — — — —		266.441.893	Alapok:		
Adósok — — — — —		130.992.107	Nyugdíjalap — — — — —	2.387.909	
Garanciák — — — — —		18.353.581	H. Fejenczy Gy. v. ig 30 éves jub. tisztv. alap.	205.000	2.592.909
Ingtatlanok:			Betétek — — — — —		292.128.987
Cluj: székház, bérház és egyéb ingatlanok	8.714.595		Hitelezők — — — — —		62.954.259
Dej: Fiók székháza — — — — —	50.000		Visszeszámitott váltók a Banca Națională a		
Jibou: Fiók székháza — — — — —	150.000		Romániai és külföldi pénztáratételeknél		34.170.128
Beclean: Fiók székháza — — — — —	117.000		Garanciák — — — — —		18.353.581
Zalau: Fiók székháza — — — — —	600.000	9.631.595	Be nem váltott szelvények — — — — —		181.237
Felszerelések központi és fiókoknál teljesen leírva — — — — —			Átmeneti kamatok — — — — —		4.587.541
Beszédési értékek — — — — —	31.473.881		Beszédési értékek — — — — —	31.473.887	
			Tiszta nyereség — — — — —		10.036.040
		482.467.687			482.467.687

Cluj - Kolozsvár, 1930 évi december hó 31-én

Az igazgatóság.

Tőzsde

(1931. március 9.)

Zürich (nyitás): Berlin 123.56, Amsterdam 208.50, Newyork 519.60, London 25.24, Páris 20.34 és fél, Milánó 27.21 és hétnyolcad, Prága 15.39 és egynegyed, Budapest 90.58 és fél, Belgrád 912.60, Bukarest 308 és hétnyolcad, Varsó 58.15, Bécs 73.05.

Devizák (belföldi jegyzés): London 816.50, Zürich 32.48, Newyork 167.80, Berlin 40, Bécs 23.63, Prága 4.97, Budapest 29.35, Milánó 8.80, Páris 6.60, Amsterdam 67.61.

Valuták: Angol font 816.50, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák shilling 23.60, cseh korona 5, pengő 29.50, márk 40 olasz lira 8.80, francia frank 6.60, holland forint 67.70, dinár 3.

Szerkesztői üzenetek

Kecskesi előfizető. Csehszlovákiához tartozik, s az ottani eljárásához kell fordulnia a keresztleveleért. Ezt különben már egy ízben tudattuk a szerkesztői üzenetek során. Tanácsotlan. Miután nem változtatta vissza, nem lehet tovább is bízomai ienni. Mások is panaszkodtak már s úgy látszik, nem alap-talanul.

Találmány. Elismerjük, hogy értékes és a már megkapott szabadalmak után kedvező kilátásai vannak, de, sajnos, ma nincs vállalkozó a finanszírozására, legalább is mi ebben a tekintetben nem lehetünk szolgálatára.

Licenci vizsga. Bizonyára a régi címén ir-tak és sürgönyöztek bucaresti munkatár-sunknak és e miatt az irások eltértek, s így nem válaszolhatott. Különben is az volna a legjobb, ha e közbenjárásra valamelyik magyar képviselőt vagy szenátort kérnék fel.

B. I. L. Ránk nézve már nem égető a more-ni tűz. Tessék találmányát a saját költségé-re hirdetés útján vagy direkt levélben fel-ajánlani, ha ugyan még egyáltalán reflektál-nak találmányokra.

Szerencsétlen férfi. Levelet írtunk ma Önnek.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV
No. 2821-1931. Serv. ad-tiv.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY

A törvényes határozmányoknak meg-felelően Brassó törvényhatósági város ta-xahivatalánál üresedésbe jött 2 (kettő) II. osztályu taxator, illetőleg felügyelői (agenti veghetori) állás betöltése végett pályázat hirdettetik.

A pályázóknek a szabályszerűen bé-lyegezett kérésüket 1931. évi március hó 20-ig a városi tanácsnál kell, hogy be-adják. Ezen kéréshez a közhivatalnokok statutumáról szóló törvény végrehajtási utasítás 7 szakaszában előirt eredeti ok-mányokat kell csatolni és pedig:

1. A születési bizonyítványt.
2. Egy orvosi bizonyítványt arról, hogy pályázó közszolgálatra alkalmas.
3. Bizonyítványt az iskolai képzettségéről.
4. Egy bizonyítványt arról, hogy pá-lyázó katonai kötelezettségének eleget tett.
5. A nyelvek megnevezése, melyeket pályázó tud.
6. Más szolgálati bizonyítványok, stb.

A pályázóknek a közhivatalokhoz való illethezőségüket és képzettségüket leg-alább négy elemi osztály végzettségét kell, hogy bebizonyítsák.

Ezen állások egy havi hatszáz lejnyi alapfizetés (a külön pótlékokkal együtt), után számítandó törvényes pótlékokkal (Lej 450.- bruttó havonként) lesznek fi-zetve.

Brasov, la 5. Martie 1931.
Primar: Secretar General:
Cuteanu m. p. Socaciu m. p.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap egy szó 0. vastag betűkből 12 lej Vasárnap 7-50. illetve 15 lej. Legkisebb hir-de-tés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állási keresőknek 25% kedvezmény. A bucaresti kiadás részére szavanként 1 lej 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vételezés

Elsőrendű minőségű bor 1930 évbeli Baromlaci Rizling kap-ható a Bortermelők Egyesüle-ténél Nagybaromlakán. Vo-rumloc - Nagyküküllő megye. Vasuti állomás: Kiskapus. 11903

Eladó előnyös feltételek mel-tett egy hathengeres 1929 ti-pusu Chevrolet személyautó Perce Ferencnél, Tg-Săucescu. D. Cantemier 24. 11972

Német-amerikai Leghorn törzstől garantált jó tojások kaphatók darabonként 10 lejért. Glück Fülöp Gyulafehérvár. 11994

Vajat keresek állandó megvé-telre. Gál Albert, Brassó. Tele-fon 3-15. 11991

Erdély egyik legnagyobb vá-ro-sában egy kitiűnően menő ká-véház családi ok miatt eladó. C-m 11995 sz. alatt a brassói ki-adóban.

Allást nyer

Kaucióképes vendéglős keres-totik, kisebb vendéglőbe. Cím 11921 sz. alatt a brassói kiadó-hivatalban.

Képviselőket, megbízottakat keresünk Erdély minden vá-ro-sában és községében. Garancia nem szükséges. Ig. Hertz könyv-kiadóhivatala Bukarest. 11963

AMBROSI, FISCHER & CO AIUD-JUD-ALBA

Szőlőoltványok, alanyvesszők, gyümölcsfák, diszák, rózsák, stb, legjobb beszerzési torrása Árjegyzéket kívánatra díjtalanul

B. L. Kocsis Béla

A BRASSOI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotáció nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokra negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatal, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hir-detőiroda Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Str. Cuza Voda 3 (Halmázy Pál) — Dés: Str. S. Barnabiu 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad- és Alsófehermezyek részére Kolozsvár: Str. Duba arilor 7. (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Sztyegörgy-u 6 (Szabó Jenő) — Nagyszeben: Str. Turului 13. (Sztetiváry László) — Nagyváradi: Str. Nic Jiea 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár- és Marosmezyék részére — Szilágy: Helyő: (Helyő: Ernő) — Temesvár: Berényi Lajos Gátsor 22 — Torda: Str. Re ele Ferdinand 25 (Denes József)

Megbízások felvételére bizottak van — József — fenti helyi megbízottakon kívül a köv. központ: Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nádas Jenő.

ALLANDÓ BIZTOS KERE-

SET! Garanciaképes, jömegjele-nésű részleteadásban jártas üz-letszerzőket magas jutalékkal keres komplett dus kollekció-val és nagy raktárral rendelke-ző teksztíl részletfizlet. Erdély területén nagy ismeretséggel bírók előnyben. ARANK e szakmában versenyen kívül! Ajánlatok eddigi működés meg-jelölésével: Tekstíliunió Brasov Katalin-ucca 8. címre külden-dők. 11989

Jól főző mindenest keres Ré-vai Miksa Bukarest, Str. Frank-lin 7. 11984

Házasság

Brassóban saját, jömeneteli üzlettel rendelkező jömegjele-nésű fiatalember, kitiűnő ke-reskedő, nőül venne 2-300 ezer lej hozománnyal szép, csí-nos leányt. Lehet vidéki is. Megkereséseket „300000” jelí-gére a brassói kiadóba kér. Kivá-natra fényképet küld. 11992

Fiatalember megnősülne meg-naros vagyok, aki nyugodt ekzisztenciát akarok teremte-ni. Leveleket 11983 sz. alatt a brassói kiadóba kérek.

Lakás

Üzlethelyiség, irodának is alkalmas, központban kiadó. Brassó, Sütő-utca 4. 11940

2 szoba konyha, előszoba, áp-riilis 1-re kiadó. Brassó, Fekete-u. 8. 11926

Brassóban üres szobát kere-sek március 15-re. Cím a Bras-sói Lapok szerkesztőségében. 11993

Három szobás lakást fürdő-szobával, központban, keresek április elsejére. Ajánlatokat „ál-landó lakó” jelígre a brassói kiadóba kérek. 11990

Vegyes

FUCHS FOGORVOS. Buka-rest, husz évi praksissal. Pá-risban, minden modern fogmun-kát végez Bucuresti. Strada Berzei 35. 11166

Tekstíli-, cipő-szakmába vágó bizományi lerakatot vállalk. Cím: „Ovadékképes” jelígre a brassói kiadóhivatalba. 11902

Frakkokat, szmokingokat, ul-tamodern modeleket kiköleső-nöz „Leonard” szabóság. Bu-karest, Str. Academie 1. emelet. 11997

VASKERESKEDŐ segéd ro-mán-magyar nyelvismerettel al-kalmazást keres. Szíves ajánla-tokat „Szorgalmas” jelígre a brassói kiadóba kér. 11996

Frauenspiegel a legújabb né-metnyelvű havi divatlap, csak 20 lej a Brassói Lapok könyv-osztályában.

Az „Ambrosi” Szőlő-oltványtelep MEDGYES-MEDIAŞ

Tulajdonos Dr. AMBROSI ALFRED

Szállít.

elsőrangú és garantált rajtiszta szőlőolt-ványokat és amerikai alanyvesszőket.

Kérj: új árjegyzékünket. 11211

Több vagyon sajáttermésű 1929 és 1930-beli

fajborokat

ajánl mérsékelt áron, esetleg előnyös fizetés-i feltételek mellett 11841

Fr. Caspari földbirtokos, Medgyesen (Mediaş)

Brasov - Brassó, Kapu-utca 56-58. Telefon-interurban: (szerk és kiadóhivatal) 1-77 és 82. Bucuresti - Bukarest I, Sărindar No. 6. Telefonszám: 363-64. 373-70.

EUROPA kávéház étterem,

Brassó, Kolostor-u. 7

Kitűnő és olcsó konyha. Ebéd és vacsora legkedvezőbb feltételek mellett abonensek részére.

Az agai csapolt sör.
Elsőrangú fajborok.
Minden este tánc!

474HO

Utazót

a bőr- és cipőszakmából, aki a Regát-ban jól be van vezetve, keresünk azon-nali belépésre. Ajánlatok: „Jövő” jel-igére a brassói kiadóba intézendők 1960

Arverés után folyó évi március hó 20-án 1 évre bérbeadatik a legelte-tési joga 300 katasztrális hold terü-letnek 1931 évi május 1-től 1932 évi április hó 30-ig a brassói Szent Péteri-úton, a repülőgépgyár terü-letén. — Az árverési feltételek meg-tudhatók minden munkanapon a re-pülőgépgyár igazgatóságánál, bár-mely órában. 11986

Legalább 10.000 asszony

használja és dicséri naponta a Biri-neni szakácskönyvet mert többszáz kitűnő konyha receptje alapján min-denki könnyen összeheti a legigénye-sebb háztartást is: lenesek, sülték előételek és tészták, befőttek és sava-nyuságok készítésére egyaránt szolgál kitűnő receptekkel De nem hiányzik belőle a halak, fagyaltak sem, amint-hogy megtaláljuk benne azt is, mik a teendők a disznóölés körül hogyan kell zöldséget aszalni, szappant főz-ni, kenyeret sütni, kávé főzni, pite-ményeket, káposztát tölteni, eltenni zsirt olvasztani és — puliszkát főzni! Egyszóval: felőleli a háztartás kony-ai részének minden ágát receptjei világosak, egyszerűek, mindenki szá-mára érthetőek. A vaskos kötet ára tartós, kemény kötésben 130 lej.

IDEAL-kávé

D. DANIELIAN

Királyi udvari szál itó

BUCUREŞTI, Strada Carol 37.

Telefon: 347-70.

Fiókok: Str. St. Nicolae Selari No. 7. Telefon 315-93. Str. Poincare No. 1. (volt Academiei-u.) Telefon: centrale II. 382-77

Egyedüli kávékereskedések, melyek na-onta friss árut noznak forgalomba legjobb minőségben En-gros akban.